

**Bruxelles, 16 iunie 2025
(OR. en)**

**10300/25
ADD 6**

**Dosar interinstituțional:
2025/0162(NLE)**

**AELE 53
CH 19
MI 400**

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	13 iunie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2025) 309 ANNEX 6
Subiect:	ANEXĂ la Propunerea de Decizie a Consiliului privind încheierea unui pachet amplu de acorduri în vederea consolidării, a aprofundării și a extinderii relațiilor bilaterale cu Confederația Elvețiană

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 309 ANNEX 6.

Anexă: COM(2025) 309 ANNEX 6

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 13.6.2025
COM(2025) 309 final

ANNEX 6

ANEXĂ

la

Propunerea de Decizie a Consiliului

**privind încheierea unui pachet amplu de acorduri în vederea consolidării, a
aprofundării și a extinderii relațiilor bilaterale cu Confederația Elvețiană**

ACORD
ÎNTRE UNIUNEA EUROPEANĂ
ȘI CONFEDERAȚIA ELVEȚIANĂ
PRIVIND ENERGIA ELECTRICĂ

UNIUNEA EUROPEANĂ, denumită în continuare „Uniunea”,

și

CONFEDERAȚIA ELVEȚIANĂ, denumită în continuare „Elveția”,

denumite în continuare „părțile contractante”,

AVÂND ÎN VEDERE integrarea deosebit de strânsă a sistemelor de energie electrică ale Uniunii și ale Elveției și faptul că Elveția a făcut parte din grupul de țări europene care au dezvoltat comerțul transfrontalier cu energie electrică în Europa pe baza cooperării dintre operatorii de sisteme de transport, cu scopul de a beneficia de avantajele resurselor energetice comune,

LUÂND ACT de faptul că, în ultimele două decenii, în Uniune a fost creat un cadru juridic dens pentru organizarea unei piețe interne eficiente a energiei electrice, cu mecanisme de tranzacționare a energiei electrice, cum ar fi cuplarea piețelor la nivelul Uniunii, înlocuind fostul cadru de cooperare,

RECUNOSCÂND că absența aplicării normelor Uniunii privind comerțul cu energie electrică și securitatea aprovizionării cu energie electrică în Elveția și, prin urmare, absența Elveției din sistemele de tranzacționare, platformele și organismele de coordonare comune reglementate de dreptul Uniunii au generat provocări din ce în ce mai mari pentru cooperarea în domeniul energiei electrice între părțile contractante și pentru securitatea aprovizionării acestora, conducând la ineficiențe ale pieței, la costuri mai mari de tranzacționare, la insecuritate juridică și la o lipsă de fiabilitate în schimbul de energie electrică, ceea ce a dus la costuri suplimentare pentru consumatorii de energie electrică,

SUBLINIIND că prezentul acord, ținând seama de integrarea fizică strânsă existentă a sistemului elvețian de energie electrică în sistemul european de energie electrică, este menit să consolideze cooperarea reciprocă în sectorul energiei electrice, să permită participarea Elveției la toate sistemele de tranzacționare, platformele și organismele comune de coordonare reglementate de dreptul Uniunii, să încurajeze comerțul transfrontalier cu energie electrică, să sporească eficiența economică și bunăstarea socială, să consolideze securitatea aprovizionării, să sporească stabilitatea rețelei și să faciliteze tranziția către un sistem energetic cu zero emisii nete de gaze cu efect de seră în Europa până în 2050, în beneficiul reciproc al Elveției și al Uniunii,

AVÂND ÎN VEDERE că participarea Elveției la piața internă a energiei electrice a Uniunii necesită integrarea Elveției într-un mod care să asigure aceleași drepturi și obligații pentru părțile contractante. Acest lucru necesită, la rândul său, norme adecvate privind condiții de concurență echitabile care să asigure o concurență deschisă și loială între părțile contractante, inclusiv norme relevante privind concurența, mediul și producția de energie din surse regenerabile,

LUÂND ACT de necesitatea unei cooperări strânse între părțile contractante și autoritățile acestora pentru interpretarea și aplicarea corespunzătoare a normelor pieței interne a energiei electrice și pentru consolidarea stabilității rețelei regionale, precum și a securității aprovizionării, în special în perioade de criză energetică,

SUBLINIIND faptul că părțile contractante acordă o importanță deosebită securității aprovizionării cu energie electrică în cadrul cooperării lor în temeiul prezentului acord și că un obiectiv-cheie al prezentului acord este de a institui norme fiabile, care să garanteze că ambele părți contractante vor continua să facă schimb de energie electrică și în perioade de criză energetică, pe baza unor norme clare, astfel încât fiecare parte să se poată baza pe fluxul de energie electrică provenind de la cealaltă parte, cu reducerea costurilor pentru consumatorii de energie electrică,

RECUNOSCÂND că rezervele fizice de capacitate transfrontalieră pe termen lung restricționează principiul accesului terților, astfel cum este pus în aplicare în normele Uniunii privind piața energiei electrice, și că tratamentul contractelor istorice cu rezerve fizice pe termen lung cu țări din afara Uniunii poate ridica probleme juridice complexe, prezentul acord ar trebui să ofere securitate juridică în ceea ce privește eliminarea treptată a acestor rezerve și regimul aplicabil în perioada de tranziție,

AVÂND ÎN VEDERE beneficiile comerțului transfrontalier cu energie electrică și ale stimulării investițiilor pentru aprovizionarea cu energie electrică eficientă din punctul de vedere al costurilor, curată și sigură în Uniune și în Elveția,

RECUNOSCÂND că proprietatea publică asupra infrastructurii de energie electrică poate fi o alegere politică legitimă,

URMĂRIND să consolideze și să aprofundeze participarea Elveției și a întreprinderilor sale la piața internă a Uniunii, la care Elveția participă în temeiul prezentului acord,

RECUNOSCÂND că buna funcționare și omogenitatea în domeniile pieței interne la care participă Elveția necesită condiții de concurență echitabile între întreprinderile elvețiene și cele din Uniune, pe baza unor norme de fond și de procedură echivalente cu cele care se aplică pe piața internă în ceea ce privește ajutoarele de stat,

REAFIRMÂND autonomia părților contractante și rolul și competențele instituțiilor acestora și, în ceea ce privește Elveția, respectarea principiilor care decurg din ordinea sa constituțională, inclusiv democrația directă, separarea puterilor și federalismul,

ÎNTRUCÂT Uniunea și Elveția au obligații în temeiul a numeroase acorduri bilaterale care reglementează diverse domenii și care prevăd drepturi și obligații specifice similare, în anumite privințe, cu cele prevăzute în cadrul Uniunii,

REAMINTIND că scopul acestor acorduri bilaterale este de a spori competitivitatea Europei și de a crea legături economice mai strânse între părțile contractante, bazate pe egalitate, reciprocitate și echilibrul general al avantajelor, drepturilor și obligațiilor acestora,

DECISE să consolideze și să aprofundeze participarea Elveției la piața internă a Uniunii, pe baza acelorași norme care se aplică pieței interne, păstrându-și în același timp independența și pe cea a instituțiilor lor, precum și, în ceea ce privește Elveția, respectarea principiilor care decurg din democrația directă, federalism și caracterul sectorial al participării sale la piața internă,

REAFIRMÂND că se menține competența Tribunalului Federal al Elveției și a tuturor celorlalte instanțe elvețiene, precum și a instanțelor statelor membre și a Curții de Justiție a Uniunii Europene de a interpreta acordul în cazuri individuale,

CONȘTIENTE de necesitatea de a asigura uniformitatea în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția, atât în cele actuale, cât și în cele viitoare,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

PARTEA I

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 1

Scop

- (1) Scopul prezentului acord este de a permite participarea Elveției la piața internă a energiei electrice a Uniunii, prin asigurarea aplicării uniforme a normelor pieței interne a energiei electrice, astfel cum au fost adaptate, după caz, în conformitate cu termenii și condițiile prevăzute în prezentul acord.
- (2) În acest sens, obiectivul prezentului acord este:
- (a) de a garanta tuturor participanților la piață accesul egal pe piața energiei electrice din Uniune și din Elveția, inclusiv accesul la sisteme de tranzacționare, platforme și organisme de coordonare comune;
 - (b) de a promova comerțul transfrontalier cu energie electrică în beneficiul reciproc al Uniunii și al Elveției, inclusiv printr-o mai bună alocare și gestionare a capacității sistemului de transport, în special la nivelul interconexiunilor;
 - (c) de a asigura stabilitatea rețelei regionale de energie electrică și a racordării sistemului elvețian de energie electrică la sistemul interconectat al Uniunii;
 - (d) de a asigura un grad ridicat de securitate a aprovizionării;

- (e) de a garanta integritatea și transparența pieței angro de energie electrică;
- (f) de a spori și de a promova ponderea de energie electrică produsă din surse regenerabile de energie și de a garanta un nivel ridicat de protecție a mediului în sectorul energiei electrice, pentru a facilita tranziția către un sistem energetic cu zero emisii nete de gaze cu efect de seră în Europa până în 2050;
- (g) de a spori cooperarea dintre părțile contractante, autoritățile de reglementare și operatorii acestora din sectorul energiei electrice.

ARTICOLUL 2

Domeniu de aplicare

- (1) Prezentul acord se aplică sectorului energiei electrice în ceea ce privește producerea, transportul, distribuția, comercializarea și furnizarea de energie electrică.
- (2) Prezentul acord se aplică, de asemenea, aspectelor direct legate de sectorul energiei electrice, astfel cum sunt prevăzute în prezentul acord.

ARTICOLUL 3

Nediscriminare

Părțile contractante își asumă obligația de a nu adopta măsuri discriminatorii în cadrul aplicării prezentului acord.

PARTEA A II-A

NORME PRIVIND PARTICIPAREA LA PIAȚA INTERNĂ A ENERGIEI ELECTRICE

ARTICOLUL 4

Norme care reglementează sectorul energiei electrice

Elveția aplică actele juridice din sectorul energiei electrice prevăzute în anexa I.

ARTICOLUL 5

Operatorul elvețian de sistem de transport

- (1) Fără a aduce atingere dispozițiilor privind separarea operatorilor de sisteme de transport (denumiți în continuare „OST”) din actele juridice prevăzute în anexa I, nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca împiedicând organismele publice elvețiene, cum ar fi cantoanele și municipalitățile, să dețină o majoritate directă sau indirectă în cadrul operatorului elvețian de sistem de transport.
- (2) Nicio dispoziție a prezentului acord nu împiedică societățile care își desfășoară activitatea în sectorul energiei electrice să dețină o majoritate directă sau indirectă în OST elvețian, în limitele dispozițiilor privind separarea OST din actele juridice prevăzute în anexa I.

ARTICOLUL 6

Operatorii elvețieni de sisteme de distribuție

Fără a aduce atingere dispozițiilor privind separarea operatorilor de sisteme de distribuție din actele juridice prevăzute în anexa I, nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca împiedicând organismele publice elvețiene, cum ar fi cantoanele sau municipalitățile:

- (a) să dețină integral sau să dețină o majoritate directă sau indirectă în cadrul operatorilor elvețieni de sisteme de distribuție;
- (b) să își organizeze operatorii de rețea și entitățile de producere sau de furnizare în temeiul dreptului public.

ARTICOLUL 7

Serviciul universal elvețian

- (1) Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca împiedicând Elveția să adopte măsuri de protecție a consumatorilor care să prevadă, pentru gospodăriile și întreprinderile situate sub un anumit prag de consum, dreptul de a beneficia de un serviciu universal, inclusiv de serviciile unui furnizor de ultimă instanță, în conformitate cu dispozițiile actelor juridice prevăzute în anexa I.
- (2) Prezentul acord nu se interpretează ca împiedicând reglementarea prețurilor pentru serviciul universal în conformitate cu dispozițiile actelor juridice prevăzute în anexa I.

ARTICOLUL 8

Regimul tranzitoriu pentru rezervele existente de capacitate pe termen lung la nivelul interconexiunilor de la frontierele elvețiene

- (1) Pentru a stabili conformitatea cu principiul accesului nediscriminatoriu la rețea, rezervele existente de capacitate pe termen lung pentru energia electrică la nivelul interconexiunilor dintre Elveția și Franța, astfel cum au fost identificate în contractele încheiate înainte de 1 ianuarie 2002, care sunt enumerate în secțiunea B din anexa II, se elimină odată cu intrarea în vigoare a prezentului acord. Titularilor acestor contracte li se acordă o compensație financiară pentru o perioadă de tranziție care se încheie la șapte ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord, dar nu după data de încetare a respectivului contract existent menționat în secțiunea B din anexa II, în cazul în care contractul respectiv încetează înainte. Modificările aduse contractelor enumerate în secțiunea B din anexa II nu afectează eliminarea rezervelor de capacitate pe termen lung sau perioada de tranziție.
- (2) Secțiunea A din anexa II stabilește principiile compensației financiare și sarcinile autorităților naționale de reglementare (denumite în continuare „ANR-uri”) legate de compensație și de finanțarea sa.
- (3) În pofida alineatului (1), rezervele de capacitate aferente instalațiilor hidroelectrice transfrontaliere cu un volum mai mic de rezervă de capacitate, care nu depășește 65 MW, astfel cum sunt enumerate în secțiunea C din anexa II, se mențin pe parcursul unei perioade de tranziție care se încheie la 15 ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord, dar nu după data de încheiere a respectivei concesiuni existente, în cazul în care concesiunea încetează înainte, și se elimină ulterior.

ARTICOLUL 9

Securitatea aprovizionării și rezervele

- (1) Părțile contractante acordă o importanță deosebită securității aprovizionării cu energie electrică în cadrul cooperării lor în temeiul prezentului acord. Pentru a asigura funcționarea piețelor energiei electrice și fluxurile de energie electrică acolo unde este cea mai mare nevoie de energie electrică, interconexiunile transfrontaliere rămân deschise, inclusiv în perioade de criză de energie electrică, în conformitate cu prezentul acord. Se evită măsurile care pun în pericol securitatea aprovizionării cu energie electrică, în special în cazul crizelor de energie electrică, în special intervențiile precum restricțiile nejustificate asupra fluxurilor transfrontaliere de energie electrică.
- (2) Elveția poate lua măsuri necesare, proporționale și care nu denaturează concurența pentru a asigura securitatea aprovizionării cu energie electrică, în special prin constituirea și instituirea unor rezerve de energie electrică, în măsura în care acestea sunt compatibile cu prezentul acord.
- (3) Atunci când își evaluează adecvarea resurselor la nivel național, Elveția poate să formuleze ipoteze care să țină seama de particularitățile cererii și ofertei naționale de energie electrică, inclusiv de particularitățile care rezultă din faptul că Elveția nu este un stat membru al Uniunii sau din elemente care pot fi deosebit de relevante pentru securitatea aprovizionării în Elveția, cum ar fi disponibilitatea redusă a energiei nucleare și a gazelor pentru producerea de energie electrică în țările învecinate, cu condiția ca aceste preocupări să fie luate în considerare în mod proporțional și rezonabil.
- (4) Pentru a asigura eficacitatea normelor privind sprijinul de stat pentru adecvarea capacității de producție în temeiul prezentului acord și pentru a ține seama de noile posibilități de a face schimb de energie electrică pe baza unor norme obligatorii după intrarea în vigoare a prezentului acord, sprijinul de stat pentru rezervele de adecvare acordat înainte de intrarea în vigoare a prezentului acord care nu este compatibil cu prezentul acord nu depășește o durată mai mare de șase ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord.

ARTICOLUL 10

Participarea Elveției în cadrul instituțiilor și al altor organisme

- (1) Elveția și actorii elvețieni relevanți participă în cadrul instituțiilor, al comitetelor, al regiunilor, al sistemelor, al platformelor, al inițiativelor și al altor organisme similare relevante în temeiul prezentului acord.
- (2) În mod concret:
 - (a) ANR elvețiană participă în cadrul Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (denumită în continuare „ACER”);
 - (b) OST elvețian participă în cadrul Rețelei Europene a Operatorilor de Transport și de Sistem pentru energie electrică (denumită în continuare „ENTSO-E”);
 - (c) operatorii elvețieni de sisteme de distribuție participă în cadrul entității europene pentru operatorii de sisteme de distribuție (denumită în continuare „entitatea OSD UE”).
- (3) Detaliile privind participarea Elveției sunt prevăzute în anexe.

ARTICOLUL 11

Exploatarea resurselor energetice și dreptul de proprietate asupra instalațiilor de producție

- (1) Elveția își păstrează dreptul de a stabili condițiile de exploatare a resurselor sale energetice, inclusiv utilizarea energiei hidroelectrice, în limitele legislației aplicabile relevante în temeiul prezentului acord, precum și dreptul de a alege între diferite surse de energie și structura generală a aprovizionării sale cu energie.
- (2) Nicio dispoziție a prezentului acord nu împiedică proprietatea publică asupra instalațiilor de producție, inclusiv asupra producției de energie hidroelectrică, de către organisme publice, în limitele legislației relevante aplicabile în domeniul energiei electrice.

PARTEA A III-A

AJUTOARE DE STAT

ARTICOLUL 12

Obiectivele dispozițiilor privind ajutoarele de stat

- (1) Obiectivele prezentei părți sunt de a asigura condiții de concurență echitabile între întreprinderile din Uniune și cele elvețiene în domeniile pieței interne care intră în domeniul de aplicare al acordului și de a garanta buna funcționare a pieței interne prin stabilirea unor norme de fond și de procedură privind ajutoarele de stat.

(2) Prezenta parte și anexele sale nu modifică nici domeniul de aplicare și nici obiectivele prezentului acord.

ARTICOLUL 13

Ajutoare de stat

(1) În afară de cazul în care există dispoziții contrare în prezentul acord, este incompatibil cu buna funcționare a pieței interne, în măsura în care afectează schimburile comerciale dintre părțile contractante care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord, orice ajutor acordat de Elveția sau de un stat membru al Uniunii sau prin resurse de stat, în orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența, favorizând anumite întreprinderi sau producția de anumite bunuri.

(2) Sunt compatibile cu buna funcționare a pieței interne:

- (a) ajutoarele cu caracter social acordate consumatorilor individuali, cu condiția ca acestea să fie acordate fără vreo discriminare legată de originea produselor în cauză;
- (b) ajutoarele destinate reparării daunelor provocate de calamități naturale sau de evenimente extraordinare;
- (c) măsurile prevăzute în secțiunea A din anexa III.

(3) Următoarele ajutoare pot fi considerate compatibile cu buna funcționare a pieței interne:

- (a) ajutoarele destinate să favorizeze dezvoltarea economică a regiunilor în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau în care există un grad de ocupare a forței de muncă extrem de scăzut;

- (b) ajutoarele care au drept scop promovarea realizării unui proiect important de interes comun european sau de interes comun pentru părțile contractante sau remedierea unei perturbări grave a economiei unui stat membru al Uniunii sau a Elveției;
 - (c) ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, dacă acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.
 - (d) ajutoarele destinate să promoveze cultura și conservarea patrimoniului, în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale și de concurență într-o măsură care contravine interesului părților contractante;
 - (e) categoriile de ajutoare prevăzute în secțiunea B din anexa III.
- (4) Ajutoarele acordate în conformitate cu secțiunea C din anexa III sunt considerate compatibile cu buna funcționare a pieței interne și sunt exceptate de la cerințele de notificare în temeiul articolului 14.
- (5) Ajutoarele acordate întreprinderilor cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general sau care prezintă caracter de monopol fiscal se supun normelor prevăzute în prezentul acord, în măsura în care aplicarea acestor norme nu împiedică, în drept sau în fapt, îndeplinirea misiunii speciale care le-a fost încredințată. Dezvoltarea schimburilor comerciale nu trebuie să fie afectată într-o măsură care ar fi contrară interesului părților contractante.
- (6) Prezenta parte nu se aplică ajutoarelor în cazul în care quantumul acordat unei singure întreprinderi pentru activități care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord constituie ajutor *de minimis*, astfel cum se prevede în secțiunea D din anexa III.

(7) Comitetul mixt instituit prin articolul 25 din prezentul acord (denumit în continuare „Comitetul mixt”) poate decide să actualizeze secțiunile A și B din anexa III specificând măsurile care sunt compatibile sau categoriile de ajutoare care pot fi considerate compatibile cu buna funcționare a pieței interne.

ARTICOLUL 14

Supraveghere

(1) În sensul articolului 12, Uniunea, în conformitate cu repartizarea competențelor între Uniune și statele sale membre, și Elveția, în conformitate cu ordinea sa constituțională a competențelor, supraveghează aplicarea normelor privind ajutoarele de stat pe propriul teritoriu în conformitate cu prezenta parte.

(2) În scopul punerii în aplicare a prezentei părți, Uniunea menține un sistem de supraveghere a ajutoarelor de stat în conformitate cu articolele 93, 106, 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE”), astfel cum au fost completate de actele juridice ale Uniunii în domeniul ajutoarelor de stat și de actele juridice ale Uniunii privind ajutoarele de stat în sectorul energiei electrice enumerate la punctul 1 din secțiunea A din anexa IV.

(3) În scopul punerii în aplicare a prezentei părți, Elveția instituie și menține, în termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord, un sistem de supraveghere a ajutoarelor de stat care să asigure în orice moment un nivel de supraveghere și de asigurare a respectării normelor echivalent cu cel aplicat în Uniune, astfel cum se prevede la alineatul (2), inclusiv următoarele:

(a) o autoritate independentă de supraveghere și

(b) proceduri de asigurare a supravegherii de către autoritatea de supraveghere a compatibilității ajutoarelor cu buna funcționare a pieței interne, inclusiv următoarele:

- (i) notificarea prealabilă a ajutorului planificat către autoritatea de supraveghere;
- (ii) evaluarea de către autoritatea de supraveghere a ajutorului notificat și competența acesteia de a examina ajutoarele care nu au fost notificate;
- (iii) contestarea în fața autorității judiciare competente, cu efect suspensiv din momentul în care actul este atacabil, a ajutorului pe care autoritatea de supraveghere îl consideră incompatibil cu buna funcționare a pieței interne și
- (iv) recuperarea ajutorului acordat și considerat incompatibil cu buna funcționare a pieței interne, inclusiv a dobânzii aferente.

(4) În conformitate cu ordinea constituțională a competențelor aplicabilă în Elveția, alineatul (3) litera (b) punctele (iii) și (iv) nu se aplică actelor Adunării Federale Elvețiene sau ale Consiliului Federal Elvețian.

(5) În cazul în care autoritatea de supraveghere elvețiană nu poate contesta ajutorul acordat de Adunarea Federală Elvețiană sau de Consiliul Federal Elvețian în fața unei autorități judiciare din cauza limitelor sale de competență în temeiul ordinii constituționale elvețiene, aceasta contestă aplicarea ajutorului respectiv de către alte autorități în toate cazurile specifice. În cazul în care autoritatea judiciară constată că ajutorul respectiv este incompatibil cu buna funcționare a pieței interne, autoritățile judiciare și administrative elvețiene competente țin seama de această constatare atunci când evaluează oportunitatea aplicării ajutorului respectiv în cauza cu care sunt sesizate.

ARTICOLUL 15

Ajutoare existente

- (1) Articolul 14 alineatul (3) litera (b) nu se aplică ajutoarelor existente, inclusiv schemelor de ajutoare și ajutoarelor individuale.
- (2) În sensul prezentului acord, ajutoarele existente includ ajutoarele acordate înainte de intrarea în vigoare a prezentului acord și în termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a acestuia.
- (3) În termen de 12 luni de la data instituirii sistemului de supraveghere în temeiul articolului 14 alineatul (3), autoritatea de supraveghere obține o imagine de ansamblu asupra schemelor de ajutoare existente care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord care sunt încă în vigoare și efectuează o evaluare la prima vedere a schemelor respective în raport cu criteriile stabilite la articolul 13.
- (4) Toate schemele de ajutoare existente din Elveția fac obiectul supravegherii permanente de către autoritatea de supraveghere a compatibilității lor cu buna funcționare a pieței interne, în conformitate cu alineatele (5), (6) și (7).
- (5) În cazul în care autoritatea de supraveghere consideră că o schemă de ajutoare existente nu este sau nu mai este compatibilă cu buna funcționare a pieței interne, aceasta informează autoritățile competente cu privire la obligația de a se conforma prezentei părți. În cazul în care o astfel de schemă de ajutoare este modificată sau încetează, autoritățile competente informează autoritatea de supraveghere în acest sens.
- (6) În cazul în care autoritatea de supraveghere consideră că măsurile luate de autoritățile competente sunt adecvate pentru a asigura compatibilitatea schemei de ajutoare cu buna funcționare a pieței interne, aceasta publică măsurile respective.

(7) În pofida alineatului (1) de la prezentul articol, în cazul în care autoritatea de supraveghere consideră că schema de ajutoare rămâne incompatibilă cu buna funcționare a pieței interne, autoritatea de supraveghere își publică evaluarea și contestă aplicarea schemei de ajutoare respective în toate cazurile specifice, în conformitate cu articolul 14 alineatul (3) litera (b) punctul (iii) și cu articolul 14 alineatul (5).

(8) În sensul prezentei părți, în cazul în care o schemă de ajutoare existente este modificată astfel încât să afecteze compatibilitatea ajutorului cu buna funcționare a pieței interne, ajutorul este considerat ajutor nou și, prin urmare, face obiectul articolului 14 alineatul (3) litera (b).

ARTICOLUL 16

Transparență

(1) Părțile contractante asigură transparența în ceea ce privește ajutoarele acordate pe teritoriul lor. Pentru Uniune, transparența se bazează pe normele de fond și de procedură care se aplică în Uniune în ceea ce privește ajutoarele de stat care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord. Pentru Elveția, transparența se bazează pe normele de fond și de procedură echivalente cu cele care se aplică în Uniune în ceea ce privește ajutoarele de stat care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord.

(2) Fiecare parte contractantă asigură, pentru teritoriul său și cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezenta parte, publicarea:

(a) ajutorului acordat;

(b) avizelor sau a deciziilor autorităților sale de supraveghere;

- (c) hotărârilor autorităților sale judiciare competente privind compatibilitatea ajutorului cu buna funcționare a pieței interne și
- (d) orientărilor și comunicărilor aplicate de autoritățile sale de supraveghere.

ARTICOLUL 17

Modalități de cooperare

- (1) Părțile contractante cooperează și fac schimb de informații privind ajutoarele de stat, sub rezerva legislației și a resurselor disponibile ale fiecăreia dintre ele.
- (2) În scopul punerii în aplicare, al aplicării și al interpretării uniforme a normelor de fond în materia ajutoarelor de stat și a dezvoltării armonioase a acestora:
 - (a) părțile contractante cooperează și se consultă reciproc cu privire la orientările și comunicările relevante menționate în secțiunea B din anexa IV și
 - (b) autoritățile de supraveghere ale părților contractante încheie acorduri pentru un schimb regulat de informații, inclusiv cu privire la implicațiile pentru aplicarea normelor privind ajutoarele existente.

ARTICOLUL 18

Consultări

- (1) La cererea unei părți contractante, părțile contractante se consultă reciproc, în cadrul Comitetului mixt, cu privire la aspectele legate de punerea în aplicare a prezentei părți.
- (2) În cazul unor evoluții privind interese importante ale unei părți contractante care pot afecta funcționarea prezentei părți, Comitetul mixt se reunește, la cererea unei părți contractante, la un nivel suficient de înalt, în termen de 30 de zile de la solicitarea respectivă pentru a discuta chestiunea în cauză.

ARTICOLUL 19

Integrarea actelor juridice privind ajutoarele de stat

- (1) În pofida articolului 27, în sensul articolului 13 alineatele (4) și (6) și al articolului 14 alineatele (2) și (3), precum și pentru a garanta securitatea juridică și omogenitatea legislației în domeniile pieței interne la care participă Elveția în temeiul prezentului acord, Elveția și Uniunea se asigură că actele juridice ale Uniunii adoptate în domeniile reglementate de secțiunile C și D din anexa III, precum și de secțiunea A din anexa IV sunt integrate în anexele respective cât mai curând posibil după adoptarea lor.
- (2) Atunci când adoptă un act juridic în domeniul reglementat de secțiunile C și D din anexa III sau de secțiunea A din anexa IV, Uniunea informează Elveția în acest sens cât mai curând posibil prin intermediul Comitetului mixt. La cererea oricăreia dintre părțile contractante, Comitetul mixt organizează un schimb de opinii pe această temă.

(3) Comitetul mixt acționează în conformitate cu alineatul (1) prin adoptarea, cât mai curând posibil, a unei decizii de modificare a secțiunilor C și D din anexa III, precum și a secțiunii A din anexa IV, inclusiv a adaptărilor necesare.

(4) Sub rezerva articolului 28, deciziile Comitetului mixt adoptate în temeiul alineatului (3) de la prezentul articol intră în vigoare imediat, dar în niciun caz înainte de data la care actul juridic corespunzător al Uniunii devine aplicabil în Uniune.

PARTEA A IV-A

DOMENII LEGATE DE PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE

ARTICOLUL 20

Mediul

(1) Părțile contractante asigură un nivel ridicat de protecție a mediului în sectorul energiei electrice.

(2) Elveția asigură un nivel ridicat de protecție a mediului în conformitate cu articolul 27 alineatul (3) și cu anexa V.

ARTICOLUL 21

Energia din surse regenerabile

- (1) Părțile contractante cooperează în domeniul energiei din surse regenerabile, în special în ceea ce privește implementarea și promovarea acestora.
- (2) Părțile contractante se angajează să crească ponderea energiei din surse regenerabile în cadrul sistemelor lor energetice. Elveția aplică actele juridice privind sursele regenerabile de energie prevăzute în anexa VI și, în special, stabilește un obiectiv orientativ adecvat privind energia din surse regenerabile.
- (3) Părțile contractante depun eforturi pentru a-și accelera procedurile de planificare și autorizare.

ARTICOLUL 22

Cooperarea în materie de infrastructură

- (1) Părțile contractante cooperează pentru a facilita dezvoltarea și interoperabilitatea în timp util a infrastructurii de energie electrică prin care se asigură conexiunea între teritoriile lor.
- (2) Fiecare parte contractantă se asigură că sunt elaborate, publicate și actualizate periodic planuri de dezvoltare a rețelei pentru sistemele sale de transport al energiei electrice.

(3) În scopul calificării potențiale a proiectelor de infrastructură elvețiene drept proiecte de interes reciproc în temeiul articolului 2 punctul 1 și al articolului 4 alineatul (2) litera (e) din Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului¹, se pleacă de la prezumția că Elveția are un nivel ridicat de convergență a cadrului de politici. Elveția facilitează un calendar similar pentru accelerarea punerii în aplicare și pentru alte măsuri de sprijinire a politicilor, astfel cum se prevede în regulamentul respectiv.

PARTEA A V-A

DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE

CAPITOLUL 1

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 23

Obiectivele dispozițiilor instituționale

(1) Obiectivul prezentei părți este de a garanta părților contractante, operatorilor economici și persoanelor fizice o mai mare securitate juridică, egalitate de tratament și condiții de concurență echitabile în domeniile legate de piața internă care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord.

¹ Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 (JO UE L 152, 3.6.2022, p. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

(2) În acest scop, prezenta parte oferă soluții instituționale care facilitează o consolidare continuă și echilibrată a relațiilor economice dintre părțile contractante. Ținând seama de principiile dreptului internațional, prezenta parte stabilește, în special, soluții instituționale pentru prezentul acord care sunt comune acordurilor bilaterale încheiate sau care urmează să fie încheiate în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția, fără a modifica domeniul de aplicare sau obiectivele prezentului acord, în special:

- (a) procedura de aliniere a acordului la actele juridice ale Uniunii relevante pentru prezentul acord;
- (b) interpretarea și aplicarea uniformă a prezentului acord și a actelor juridice ale Uniunii la care se face trimitere în prezentul acord;
- (c) supravegherea și aplicarea prezentului acord și
- (d) soluționarea litigiilor în contextul prezentului acord.

ARTICOLUL 24

Acorduri bilaterale în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția

(1) Acordurile bilaterale existente și viitoare dintre Uniune și Elveția în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția sunt considerate un întreg coerent care asigură un echilibru între drepturi și obligații între Uniune și Elveția.

(2) Prezentul acord constituie un acord bilateral într-un domeniu legat de piața internă la care participă Elveția.

ARTICOLUL 25

Comitetul mixt

(1) Prin prezentul acord se instituie un comitet mixt. Comitetul mixt este constituit din reprezentanți ai părților contractante.

(2) Comitetul mixt este coprezidat de un reprezentant al Uniunii și de un reprezentant al Elveției.

(3) Comitetul mixt:

- (a) asigură buna funcționare și administrarea și aplicarea eficace a prezentului acord;
- (b) oferă un forum de consultare reciprocă și de schimb continuu de informații între părțile contractante, în special în vederea găsirii unei soluții în cazul oricărei dificultăți de interpretare sau de aplicare a prezentului acord sau a unui act juridic al Uniunii la care se face trimitere în prezentul acord în conformitate cu articolul 32;
- (c) adresează recomandări părților contractante cu privire la aspecte care țin de prezentul acord;
- (d) adoptă decizii în cazurile prevăzute în mod expres de prezentul acord; și

(e) exercită orice altă competență care îi este conferită prin prezentul acord.

(4) În cazul unei modificări a articolelor 1-6, a articolelor 10-15, a articolului 17 sau a articolului 18 din Protocolul (nr. 7) privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene, anexat la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene [denumit în continuare „Protocolul (nr. 7)”], Comitetul mixt modifică appendicele la anexa I în consecință.

(5) Comitetul mixt hotărăște prin consens.

Deciziile sunt obligatorii pentru părțile contractante, care iau toate măsurile necesare pentru a le pune în aplicare.

(6) Comitetul mixt se reunește cel puțin o dată pe an, alternativ la Bruxelles și Berna, cu excepția cazului în care copreședinții decid altfel. Acesta se reunește, de asemenea, la cererea oricăreia dintre părțile contractante. Copreședinții pot conveni ca o reuniune a Comitetului mixt să aibă loc prin videoconferință sau teleconferință.

(7) Comitetul mixt își adoptă regulamentul de procedură și îl actualizează după cum este necesar.

(8) Comitetul mixt poate hotărî înființarea oricărui grup de lucru sau grup de experți care l-ar putea asista în îndeplinirea atribuțiilor sale.

CAPITOLUL 2

ALINIAREA PREZENTULUI ACORD LA ACTELE JURIDICE ALE UNIUNII

ARTICOLUL 26

Participarea la elaborarea actelor juridice ale Uniunii („elaborarea deciziilor”)

(1) Atunci când elaborează o propunere de act juridic al Uniunii în conformitate cu TFUE în domeniul reglementat de prezentul acord, Comisia Europeană (denumită în continuare „Comisia”) informează Elveția cu privire la aceasta și consultă în mod informal experții Elveției, în același mod în care solicită opiniile experților din statele membre ale Uniunii pentru elaborarea propunerilor sale.

La cererea oricăreia dintre părțile contractante, are loc un schimb preliminar de opinii în cadrul Comitetului mixt.

Părțile contractante se consultă din nou, la cererea oricăreia dintre ele, în cadrul Comitetului mixt, în momente importante ale etapei anterioare adoptării actului juridic de către Uniune, în cadrul unui proces continuu de informare și consultare.

(2) Atunci când pregătește, în conformitate cu TFUE, acte delegate privind acte de bază ale dreptului Uniunii în domeniul reglementat de prezentul acord, Comisia se asigură că Elveția are cea mai largă participare posibilă la elaborarea proiectelor și se consultă cu experții Elveției pe aceeași bază pe care se consultă cu experții statelor membre ale Uniunii.

(3) Atunci când pregătește, în conformitate cu TFUE, acte de punere în aplicare privind acte de bază ale dreptului Uniunii în domeniul reglementat de prezentul acord, Comisia Europeană se asigură că Elveția are cea mai largă participare posibilă la elaborarea proiectelor care urmează să fie înaintate comitetelor care asistă Comisia în exercitarea competențelor sale de executare și se consultă cu experții Elveției pe aceeași bază pe care se consultă cu experții statelor membre ale Uniunii.

(4) Experții Elveției sunt implicați în activitatea comitetelor care nu intră sub incidența alineatelor (2) și (3), în cazul în care acest lucru este necesar pentru buna funcționare a prezentului acord. Comitetul mixt întocmește și actualizează o listă a acestor comitete și, după caz, a altor comitete cu caracteristici similare.

(5) Prezentul articol nu se aplică actelor juridice ale Uniunii sau dispozițiilor acestora care intră în domeniul de aplicare al unei excepții menționate la articolul 27 alineatul (8).

ARTICOLUL 27

Integrarea actelor juridice ale Uniunii

(1) Pentru a garanta securitatea juridică și omogenitatea legislației în domeniul legat de piața internă la care participă Elveția în temeiul prezentului acord, Elveția și Uniunea se asigură că actele juridice ale Uniunii adoptate în domeniul reglementat de prezentul acord sunt integrate în prezentul acord cât mai curând posibil după adoptarea lor.

(2) Actele juridice ale Uniunii integrate în anexele I și VI în conformitate cu alineatul (5) fac parte, prin integrarea lor în prezentul acord, din ordinea juridică a Elveției, sub rezerva, după caz, a adaptărilor stabilite de Comitetul mixt.

(3) Elveția adoptă sau menține, cu aplicabilitate în sectorul energiei electrice, dispoziții care stabilesc cerințe ce asigură cel puțin același nivel de protecție a mediului precum cel prevăzut în actele juridice ale Uniunii integrate în anexa V în conformitate cu alineatul (5). Dispozițiile legislației elvețiene adoptate sau menținute în conformitate cu prezentul alineat nu pot fi invocate pentru a restricționa accesul liber pe piața elvețiană al bunurilor și serviciilor din Uniune care respectă cerințele prevăzute în actele juridice ale Uniunii menționate în anexa V.

(4) Atunci când adoptă un act juridic în domeniul reglementat de prezentul acord, Uniunea informează Elveția în acest sens cât mai curând posibil prin intermediul Comitetului mixt. La cererea oricăreia dintre părțile contractante, Comitetul mixt organizează un schimb de opinii pe această temă.

(5) Comitetul mixt acționează în conformitate cu alineatul (1) prin adoptarea, cât mai curând posibil, a unei decizii de modificare a anexelor I, V și VI la prezentul acord, inclusiv a adaptărilor necesare.

(6) Fără a aduce atingere alineatelor (1) și (2), dacă este necesar pentru a asigura coerența prezentului acord cu anexele I, V și VI, astfel cum au fost modificate în temeiul alineatului (5), Comitetul mixt poate propune revizuirea prezentului acord spre aprobare de către părțile contractante în conformitate cu procedurile lor interne.

(7) Trimiterile din prezentul acord la acte juridice ale Uniunii care nu mai sunt în vigoare se interpretează ca trimiteri la actul juridic de abrogare al Uniunii, astfel cum este integrat în anexele I, V și VI, de la intrarea în vigoare a deciziei Comitetului mixt privind modificarea corespunzătoare a anexelor I, V și VI, cu excepția cazului în care se prevede altfel în decizia respectivă.

(8) Obligația prevăzută la alineatul (1) nu se aplică actelor juridice ale Uniunii sau dispozițiilor acestora care intră sub incidența următoarei excepții:

– articolul 9 alineatul (3).

(9) Sub rezerva articolului 28, deciziile Comitetului mixt adoptate în temeiul alineatului (5) intră în vigoare imediat, dar în niciun caz înainte de data la care actul juridic corespunzător al Uniunii devine aplicabil în Uniune.

(10) Părțile contractante cooperează cu bună-credință pe tot parcursul procedurii prevăzute în prezentul articol pentru a facilita luarea deciziilor.

ARTICOLUL 28

Îndeplinirea obligațiilor constituționale de către Elveția

(1) În cursul schimbului de opinii menționat la articolul 27 alineatul (4), Elveția informează Uniunea dacă o decizie menționată la articolul 27 alineatul (5) necesită îndeplinirea obligațiilor constituționale de către Elveția pentru a deveni obligatorie.

(2) În cazul în care decizia menționată la articolul 27 alineatul (5) impune Elveției să îndeplinească obligații constituționale pentru a deveni obligatorie, Elveția dispune de un termen de maximum doi ani de la data informării prevăzute la alineatul (1), cu excepția cazului în care se lansează o procedură de referendum, caz în care această perioadă se prelungește cu un an.

(3) Până la informarea de către Elveția cu privire la îndeplinirea obligațiilor sale constituționale, părțile contractante aplică provizoriu decizia menționată la Articolul 27 alineatul (5), cu excepția cazului în care Elveția informează Uniunea că aplicarea provizorie a deciziei nu este posibilă și prezintă motivele care stau la baza acestei situații.

Aplicarea cu titlu provizoriu nu poate avea loc în niciun caz înainte de data la care actul juridic corespunzător al Uniunii devine aplicabil în Uniune.

(4) Elveția notifică fără întârziere Uniunii, prin intermediul Comitetului mixt, îndeplinirea obligațiilor constituționale menționate la alineatul (1).

(5) Decizia intră în vigoare la data transmiterii notificării prevăzute la alineatul (4), dar în niciun caz înainte de data la care actul juridic corespunzător al Uniunii devine aplicabil în Uniune.

CAPITOLUL 3

INTERPRETAREA ȘI APLICAREA ACORDULUI

ARTICOLUL 29

Principiul interpretării uniforme

(1) În scopul realizării obiectivelor prevăzute la articolele 1, 12 și 23 și în conformitate cu principiile dreptului internațional public, acordurile bilaterale în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția și actele juridice ale Uniunii la care se face trimitere în astfel de acorduri se interpretează și se aplică în mod uniform în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția.

(2) Actele juridice ale Uniunii la care se face trimitere în prezentul acord și, în măsura în care aplicarea lor implică o serie de noțiuni de drept al Uniunii, dispozițiile prezentului acord se interpretează și se aplică în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene dinainte sau de după semnarea prezentului acord.

ARTICOLUL 30

Principiul aplicării eficace și armonioase

- (1) Comisia și autoritățile competente elvețiene cooperează și își acordă reciproc asistență pentru a asigura supravegherea aplicării prezentului acord. Ele pot face schimb de informații cu privire la activitățile de supraveghere a aplicării prezentului acord. Ele pot face schimb de opinii și pot discuta chestiuni de interes reciproc.
- (2) Fiecare parte contractantă ia măsurile necesare pentru a asigura aplicarea eficace și armonioasă a prezentului acord pe teritoriul său.
- (3) Supravegherea aplicării prezentului acord se efectuează în comun de către părțile contractante în cadrul Comitetului mixt. În cazul în care Comisia sau autoritățile competente elvețiene iau cunoștință de un caz de aplicare incorectă, Comitetul mixt poate fi sesizat în vederea găsirii unei soluții acceptabile.
- (4) Comisia și, respectiv, autoritățile competente elvețiene monitorizează aplicarea prezentului acord de către cealaltă parte contractantă. Se aplică procedura prevăzută la articolul 32 din prezentul acord.

În măsura în care anumite competențe de supraveghere ale instituțiilor Uniunii în ceea ce privește o parte contractantă sunt necesare pentru a asigura aplicarea eficace și armonioasă a prezentului acord, cum ar fi competențele de investigare și de decizie, prezentul acord trebuie să le prevadă în mod specific.

ARTICOLUL 31

Principiul exclusivității

Pentru soluționarea unui litigiu referitor la interpretarea sau aplicarea prezentului acord și a actelor juridice ale Uniunii la care se face trimitere în prezentul acord sau, după caz, referitor la conformitatea cu prezentul acord a unei decizii adoptate de Comisie pe baza prezentului acord, părțile contractante se angajează să nu aplice nicio altă metodă de soluționare în afara celor prevăzute în prezenta parte.

ARTICOLUL 32

Procedura în cazul unei dificultăți de interpretare sau de aplicare

- (1) În cazul unei dificultăți de interpretare sau de aplicare a prezentului acord sau a unui act juridic al Uniunii la care se face trimitere în acord, părțile contractante se consultă între ele în cadrul Comitetului mixt pentru a găsi o soluție reciproc acceptabilă. În acest scop, se pun la dispoziția Comitetului mixt toate informațiile utile pentru a-i permite să efectueze o examinare detaliată a situației. Comitetul mixt examinează toate posibilitățile care permit menținerea bunei funcționări a prezentului acord.
- (2) În cazul în care Comitetul mixt nu este în măsură să găsească o soluție în legătură cu dificultatea menționată la alineatul (1) în termen de trei luni de la data la care aceasta i-a fost supusă atenției, oricare dintre părțile contractante poate solicita unei instanțe de arbitraj să soluționeze litigiul în conformitate cu normele prevăzute în protocol.

(3) În cazul în care litigiul se referă la o chestiune legată de interpretarea sau aplicarea unei dispoziții menționate la articolul 29 alineatul (2) și în cazul în care interpretarea acestei dispoziții este relevantă pentru soluționarea litigiului și necesară pentru a-i permite să se pronunțe, instanța de arbitraj sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu privire la această chestiune.

În cazul în care litigiul se referă la o chestiune legată de interpretarea sau aplicarea unei dispoziții care intră sub incidența unei excepții de la obligația de aliniere dinamică menționată la articolul 27 alineatul (8) și în cazul în care litigiul nu implică interpretarea sau aplicarea unor noțiuni de drept al Uniunii, instanța de arbitraj soluționează litigiul fără a sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

(4) În cazul în care instanța de arbitraj sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene în temeiul alineatului (3):

(a) hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene este obligatorie pentru instanța de arbitraj și

(b) Elveția beneficiază de aceleași drepturi precum statele membre și instituțiile Uniunii și face obiectul acelorași proceduri în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, *mutatis mutandis*.

(5) Fiecare parte contractantă ia toate măsurile necesare pentru a se conforma cu bună-credință hotărârii instanței de arbitraj. Partea contractantă în legătură cu care instanța de arbitraj a constatat că nu a respectat prezentul acord informează cealaltă parte contractantă, prin intermediul Comitetului mixt, cu privire la măsurile pe care le-a luat pentru a se conforma hotărârii instanței de arbitraj.

ARTICOLUL 33

Măsuri compensatorii

- (1) În cazul în care partea contractantă în legătură cu care instanța de arbitraj a constatat că nu a respectat prezentul acord nu informează cealaltă parte contractantă, într-un termen rezonabil stabilit în conformitate cu articolul IV.2 alineatul (6) din protocol, cu privire la măsurile pe care le-a luat pentru a se conforma hotărârii instanței de arbitraj sau în cazul în care cealaltă parte contractantă consideră că măsurile comunicate nu sunt conforme cu hotărârea instanței de arbitraj, această din urmă parte contractantă poate adopta măsuri compensatorii proporționale în cadrul prezentului acord sau al oricărui alt acord bilateral în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția (denumite în continuare „măsurile compensatorii”) pentru a remedia un potențial dezechilibru. Aceasta notifică măsurile compensatorii părții contractante care, potrivit constatării instanței de arbitraj, nu a respectat prezentul acord, iar notificarea oferă precizări cu privire la aceste măsuri. Măsurile compensatorii respective intră în vigoare la trei luni de la data notificării.
- (2) În cazul în care, în termen de o lună de la data notificării măsurilor compensatorii avute în vedere, Comitetul mixt nu a luat o decizie de suspendare, de modificare sau de anulare a măsurilor compensatorii respective, oricare dintre părțile contractante poate supune arbitrajului chestiunea proporționalității măsurilor compensatorii respective, în conformitate cu protocolul.
- (3) Instanța de arbitraj se pronunță în termenele prevăzute la articolul III.8 alineatul (4) din protocol.
- (4) Măsurile compensatorii nu au efect retroactiv. În special, se mențin drepturile și obligațiile deja dobândite de persoanele fizice și operatorii economici înainte ca măsurile compensatorii să intre în vigoare.

ARTICOLUL 34

Cooperarea între jurisdicții

- (1) Pentru a promova interpretarea omogenă, Tribunalul Federal al Elveției și Curtea de Justiție a Uniunii Europene convin asupra unui dialog și asupra modalităților acestuia.
- (2) Elveția are dreptul de a depune memorii sau observații scrise la Curtea de Justiție a Uniunii Europene în cazul în care o instanță a unui stat membru al Uniunii sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu privire la o chestiune referitoare la interpretarea prezentului acord sau a unei dispoziții a unui act juridic al Uniunii menționate în acesta în vederea pronunțării unei decizii preliminare.

ARTICOLUL 35

Trimiteri la teritorii

Ori de câte ori actele juridice ale Uniunii integrate în prezentul acord conțin trimiteri la teritoriul „Uniunii Europene”, al „Uniunii”, al „pieței comune” sau al „pieței interne”, în sensul prezentului acord, trimiterile respective se interpretează ca trimiteri la teritoriile menționate la articolul 43.

ARTICOLUL 36

Trimiteri la resortisanții statelor membre ale Uniunii

Ori de câte ori actele juridice ale Uniunii integrate în prezentul acord conțin trimiteri la resortisanți ai statelor membre ale Uniunii, trimiterile respective se interpretează, în sensul prezentului acord, ca trimiteri la resortisanții statelor membre ale Uniunii și ai Elveției.

ARTICOLUL 37

Intrarea în vigoare și punerea în aplicare a actelor juridice ale Uniunii

Dispozițiile actelor juridice ale Uniunii integrate în prezentul acord privind intrarea lor în vigoare sau punerea lor în aplicare nu sunt relevante în sensul prezentului acord.

Termenele și datele pentru intrarea în vigoare și punerea în aplicare de către Elveția a deciziilor de integrare a actelor juridice ale Uniunii în prezentul acord decurg din articolul 27 alineatul (9) și din articolul 28 alineatul (5), precum și din dispozițiile tranzitorii.

ARTICOLUL 38

Destinatarii actelor juridice ale Uniunii

Dispozițiile actelor juridice ale Uniunii integrate în prezentul acord care indică faptul că acestea se adresează statelor membre ale Uniunii nu sunt relevante în sensul prezentului acord.

PARTEA A VI-A

ALTE DISPOZIȚII

ARTICOLUL 39

Adaptări generale

Prezenta parte prevede adaptări generale aplicabile actelor juridice ale Uniunii menționate în anexele I și VI, cu excepția cazului în care se prevede altfel în anexele respective.

ARTICOLUL 40

Schimbul de informații

- (1) În cazul în care un stat membru al Uniunii sau autoritatea sa competentă trebuie să transmită informații Comisiei, Elveția sau autoritatea sa competentă transmite aceste informații Comisiei prin intermediul Comitetului mixt.
- (2) În cazul în care un stat membru al Uniunii sau autoritatea sa competentă trebuie să transmită informații unuia sau mai multor alte state membre ale Uniunii, acesta sau aceasta transmite informațiile respective și Elveției, în mod direct, informând în același timp Comisia. În cazul în care Elveția sau autoritatea sa competentă trebuie să transmită informații unuia sau mai multor alte state membre ale Uniunii sau autorităților lor competente, acestea fac acest lucru în mod direct și informează Comisia prin intermediul Comitetului mixt.

- (3) Comitetul mixt poate conveni asupra unor soluții adecvate care să prevadă schimbul direct de informații în domeniile în care este necesar un transfer rapid de informații.
- (4) Alineatele (1) și (2) nu aduc atingere normelor și mecanismelor sectoriale aplicabile schimbului de informații prin intermediul sistemelor de informații.
- (5) Cu excepția cazurilor prevăzute la alineatul (1), în cazul în care este necesar un schimb de informații între ACER sau alte instituții ale Uniunii și o autoritate elvețiană în cursul elaborării unei decizii sau a unui raport, a unui aviz, a unei recomandări sau a unui alt document similar, schimbul respectiv are loc direct între entitățile relevante, cu excepția cazului în care Comitetul mixt stabilește că un astfel de schimb ar trebui să aibă loc prin intermediul Comitetului mixt.
- (6) În cazul în care, pentru a-și exercita competențele care le-au fost atribuite, Comisia sau ACER trebuie să facă schimb de informații cu întreprinderi din Elveția, ele pot face schimb direct de informații cu întreprinderile respective, cu excepția cazului în care Comitetul mixt stabilește o altă procedură care să se aplice în astfel de cazuri.
- (7) În cazul în care statele membre ale Uniunii, autoritățile sau întreprinderile acestora sunt consultate în cursul elaborării unei decizii a Uniunii, Elveția, autoritățile și întreprinderile sale sunt consultate în același mod.

ARTICOLUL 41

Documente fără caracter obligatoriu

- (1) În cazul în care Comisia, ACER sau alte instituții ale Uniunii emit rapoarte, avize, declarații, recomandări sau alte documente similare statelor membre ale Uniunii sau autorităților acestora, ele pot face acest lucru și în legătură cu Elveția sau cu autoritățile acesteia. În cazul în care statele membre ale Uniunii, autoritățile sau întreprinderile acestora sunt consultate în cursul elaborării documentelor respective, Elveția, autoritățile și întreprinderile sale sunt consultate în același mod.
- (2) Cu excepția cazului în care se publică, Comisia transmite documentele respective prin intermediul Comitetului mixt. Comitetul mixt poate conveni să se prevadă un schimb direct de documente. ACER și alte instituții transmit documentele în mod direct.

ARTICOLUL 42

Publicarea informațiilor

- (1) În cazul în care un stat membru al Uniunii trebuie să publice anumite informații, Elveția publică, de asemenea, în temeiul prezentului acord, informațiile relevante în mod corespunzător.
- (2) În cazul în care, în conformitate cu un act menționat în anexe, informațiile trebuie publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, instituția Uniunii publică și informațiile corespunzătoare referitoare la Elveția.

PARTEA A VII-A

DISPOZIȚII FINALE

ARTICOLUL 43

Domeniul de aplicare teritorială

Prezentul acord se aplică, pe de o parte, teritoriului în care se aplică Tratatul privind Uniunea Europeană și TFUE, în condițiile prevăzute în aceste tratate și, pe de altă parte, teritoriului Elveției.

ARTICOLUL 44

Clauza evolutivă pentru o cooperare extinsă

Părțile contractante își declară disponibilitatea de a lua în considerare aprofundarea cooperării în sectorul energetic, dincolo de sectorul energiei electrice, în special în domeniul hidrogenului sau al gazelor din surse regenerabile.

ARTICOLUL 45

Informații clasificate și informații sensibile neclasificate

(1) Nicio dispoziție din prezentul acord nu se interpretează ca impunând unei părți contractante să pună la dispoziție informații clasificate.

(2) Informațiile sau materialele clasificate furnizate de părțile contractante sau schimbate între ele în temeiul prezentului acord sunt gestionate și protejate în conformitate cu Acordul dintre Confederația Elvețiană și Uniunea Europeană privind procedurile de securitate pentru schimbul informațiilor clasificate, încheiat la Bruxelles la 28 aprilie 2008, precum și cu orice mecanism de securitate de punere în aplicare a acestuia.

(3) Comitetul mixt adoptă, prin intermediul unei decizii, instrucțiuni în materie de gestionare a informațiilor pentru a asigura protecția informațiilor sensibile neclasificate care fac obiectul schimbului dintre părțile contractante.

ARTICOLUL 46

Secretul profesional

Reprezentanții, experții și alți agenți ai părților contractante sunt obligați, chiar după încetarea funcțiilor acestora, să nu divulge informațiile obținute în cadrul prezentului acord, care intră sub incidența secretului profesional.

ARTICOLUL 47

Anexe și protocoale

Anexa și protocoalele la prezentul acord fac parte integrantă din acesta.

ARTICOLUL 48

Punerea în aplicare

- (1) Părțile contractante iau toate măsurile necesare, generale sau speciale, pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor care decurg din prezentul acord și se abțin de la adoptarea oricăror măsuri care ar putea pune în pericol realizarea obiectivelor sale.
- (2) Părțile contractante iau toate măsurile necesare pentru a garanta rezultatul dorit al actelor juridice ale Uniunii la care se face trimitere în prezentul acord și se abțin de la adoptarea oricăror măsuri care ar putea pune în pericol realizarea obiectivelor lor.

ARTICOLUL 49

Contribuția financiară

- (1) Elveția contribuie la finanțarea activităților agențiilor Uniunii, a sistemelor de informații și a altor activități enumerate la articolul 1 din anexa VII la care are acces, în conformitate cu prezentul articol și cu anexa VII.

Comitetul mixt poate adopta o decizie de modificare a anexei VII.

- (2) Uniunea poate suspenda în orice moment participarea Elveției la activitățile menționate la alineatul (1) de la prezentul articol în cazul în care Elveția nu respectă termenul de plată în conformitate cu condițiile de plată prevăzute la articolul 2 din anexa VII.

În cazul în care Elveția nu respectă un termen de plată, Uniunea trimite Elveției o scrisoare oficială de atenționare. În cazul în care nu se efectuează plata integrală în termen de 30 de zile de la data primirii respectivei scrisori oficiale de atenționare, Uniunea poate suspenda participarea Elveției la activitatea relevantă.

(3) Contribuția financiară corespunde sumei următoarelor elemente:

(a) o contribuție operațională și

(b) o taxă de participare.

(4) Contribuția financiară ia forma unei contribuții financiare anuale și este scadentă la datele specificate în cererile de fonduri emise de Comisie.

(5) Contribuția operațională se bazează pe o cheie de contribuție definită ca raportul dintre produsul intern brut (denumit în continuare „PIB”) al Elveției la prețurile pieței și PIB-ul Uniunii la prețurile pieței.

În acest scop, cifrele privind PIB-ul la prețurile pieței al părților contractante sunt cele mai recente astfel de cifre disponibile la data de 1 ianuarie a anului în care se efectuează plata anuală, astfel cum au fost furnizate de Oficiul pentru Statistică al Uniunii Europene (EUROSTAT), cu respectarea corespunzătoare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind cooperarea în domeniul statisticii, încheiat la Luxemburg la 26 octombrie 2004. În cazul în care acordul respectiv încetează să se aplice, PIB-ul Elveției este cel stabilit pe baza datelor furnizate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

(6) Contribuția operațională pentru fiecare agenție a Uniunii se calculează prin aplicarea cheii de contribuție la bugetul său anual votat înscris în linia (liniile) bugetară(e) relevantă(e) de subvenții a (ale) Uniunii pentru anul în cauză, luând în considerare, pentru fiecare agenție, orice contribuție operațională ajustată, astfel cum este definită la articolul 1 din anexa VII.

Contribuția operațională pentru sistemele de informații și alte activități se calculează prin aplicarea cheii de contribuție la bugetul relevant al anului în cauză, astfel cum se prevede în documentele de execuție a bugetului respectiv, cum ar fi în programele de lucru sau în contracte. Toate cuantumurile de referință se bazează pe creditele de angajament.

(7) Taxa anuală de participare este de 4 % din contribuția operațională anuală, calculată în conformitate cu alineatele (5) și (6).

(8) Comisia furnizează Elveției informații adecvate cu privire la calculul contribuției sale financiare. Informațiile respective se furnizează cu respectarea, în mod corespunzător, a normelor Uniunii în materie de confidențialitate și de protecție a datelor.

(9) Toate contribuțiile financiare ale Elveției sau toate plățile efectuate de Uniune, precum și calculul sumelor exigibile sau care urmează să fie primite se fac în euro.

(10) În cazul în care intrarea în vigoare a prezentului acord nu coincide cu începutul unui an calendaristic, contribuția operațională a Elveției pentru anul în cauză face obiectul unor ajustări, în conformitate cu metodologia și condițiile de plată definite la articolul 4 din anexa VII.

(11) Dispozițiile detaliate cu privire la aplicarea prezentului articol sunt stabilite în anexa VII.

(12) La trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord și, ulterior, o dată la trei ani, Comitetul mixt revizuieste condițiile de participare a Elveției, astfel cum sunt definite la articolul 1 din anexa VII, și, după caz, le adaptează.

ARTICOLUL 50

Intrarea în vigoare

- (1) Prezentul acord se ratifică sau se aprobă de către părțile contractante în conformitate cu procedurile fiecăreia. Fiecare parte contractantă notifică celeilalte părți îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului acord.
- (2) Prezentul acord intră în vigoare în prima zi a celei de a doua luni de la ultima notificare cu privire la instrumentele următoare:
 - (a) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor;
 - (b) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor;
 - (c) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;

- (d) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;
- (e) Protocolul privind ajutoarele de stat la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;
- (f) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători;
- (g) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători;
- (h) Protocolul privind ajutoarele de stat la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători;
- (i) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole;
- (j) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității;
- (k) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității;
- (l) Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană;

- (m) Acordul dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii;
- (n) Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial.

ARTICOLUL 51

Modificare și denunțare

- (1) Prezentul acord poate fi modificat în orice moment prin acordul reciproc al părților contractante.
- (2) Uniunea sau Elveția pot denunța prezentul acord prin notificarea celeilalte părți contractante. Prezentul acord încetează să mai fie în vigoare la șase luni de la primirea notificării respective.
- (3) În cazul în care prezentul acord încetează să mai fie în vigoare, drepturile și obligațiile pe care persoanele fizice și operatorii economici le-au dobândit deja în temeiul prezentului acord înainte de data încetării prezentului acord se mențin. Părțile contractante stabilesc de comun acord ce demersuri urmează să fie întreprinse cu privire la drepturile care sunt în curs de a fi dobândite.

Încheiat la [...], la data de [...], în dublu exemplar, în limbile bulgară, cehă, croată, daneză, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, greacă, irlandeză, italiană, letonă, lituaniană, maghiară, malteză, neerlandeză, polonă, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă și suedeză, fiecare dintre aceste texte fiind în egală măsură autentic.

DREPT CARE, subsemnații, autorizați în mod corespunzător în acest sens, au semnat prezentul acord.

[Semnătură (formula următoare, în toate cele 24 de limbi ale UE: „Pentru Uniunea Europeană” și „Pentru Confederația Elvețiană”)]

ENERGIE ELECTRICĂ

Cu excepția cazului în care se prevede altfel în adaptările tehnice:

- drepturile și obligațiile prevăzute în actele juridice ale Uniunii integrate în prezenta anexă pentru statele membre ale Uniunii se interpretează ca fiind prevăzute pentru Elveția;
- trimiterile la persoane fizice sau juridice care își au reședința sau sunt stabilite în statele membre ale Uniunii din aceste acte se interpretează ca incluzând trimiterile la persoane fizice sau juridice care își au reședința sau sunt stabilite în Elveția.

Aplicarea acestor dispoziții se efectuează cu respectarea deplină a dispozițiilor instituționale prevăzute în partea V din prezentul acord.

ACTE LA CARE SE FACE TRIMITERE

- (1) 32019 R 0941: Regulamentul (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE (JO L 158, 14.6.2019, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj>)

În sensul prezentului acord, dispozițiile Regulamentului (UE) 2019/941 se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) la articolul 3 alineatul (1), cuvintele „Cât mai curând posibil și, în orice caz, până la 5 ianuarie 2020, fiecare stat membru” se înlocuiesc cu următorul text:

„În termen de cel mult trei ani de la intrarea în vigoare a acordului, Elveția”;

- (b) la articolul 7 alineatul (1), cuvintele „În termen de patru luni de la identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică în conformitate cu articolul 6 alineatul (1)” se înlocuiesc cu următorul text:

„În termen de cel mult trei ani și patru luni de la intrarea în vigoare a acordului”;

- (c) la articolul 7 alineatul (4), cuvintele „În termen de patru luni de la identificarea scenariilor regionale de criză de energie electrică în conformitate cu articolul 6 alineatul (1)” se înlocuiesc cu următorul text:

„În termen de cel mult trei ani și patru luni de la intrarea în vigoare a prezentului acord”;

- (d) articolele 10 și 14 se aplică în termen de cel mult trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord.

(2) 32019 R 0942: Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (JO L 158, 14.6.2019, p. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/942/oj>), astfel cum a fost modificată prin:

- 32024 R 1787: Regulamentul (UE) 2024/1787 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/942 (JO L 1787, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj>)
- 32024 R 1789: Regulamentul (UE) 2024/1789 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1227/2011, (UE) 2017/1938, (UE) 2019/942 și (UE) 2022/869 și a Deciziei (UE) 2017/684 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 715/2009 (reformare) (JO L 1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>)

În sensul prezentului acord, dispozițiile Regulamentului (UE) 2019/942 se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) Regulamentul (UE) 2019/942 se aplică numai aspectelor care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord;

(b) în pofida dispoziției generale de la începutul anexei I la prezentul acord, termenul „stat membru (state membre)” din Regulamentul (UE) 2019/942 se interpretează ca incluzând Elveția, pe lângă înțelesul său din Regulamentul (UE) 2019/942. În mod similar, termenul „autoritate de reglementare” din Regulamentul (UE) 2019/942 se interpretează ca incluzând, pe lângă înțelesul său din Regulamentul (UE) 2019/942, autoritatea de reglementare din Elveția;

(c) la articolul 3, se adaugă următorul alineat:

„(3) În ceea ce privește Elveția, ACER are competențele care îi sunt atribuite în conformitate cu articolele 3-10 și 12 din Regulamentul (UE) 2019/942, cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord. Înainte de a lua o decizie cu privire la Elveția, ACER consultă autoritatea competentă elvețiană.”;

(d) la articolul 5 alineatul (4), se adaugă următorul text:

„Pentru articolul 9 alineatul (6) litera (b) din Regulamentul (UE) 2015/1222 se aplică următoarea procedură:

În măsura în care modificarea regiunilor de calcul al capacităților se referă la alocarea frontierelor elvețiene unei anumite regiuni, Elveția are dreptul de a solicita Comitetului mixt să decidă cu privire la aprobarea alocării frontierelor elvețiene unei anumite regiuni.

În cazul în care Comitetul mixt nu ia o decizie în termen de șase luni de la solicitare, ACER decide cu privire la regiunile de calcul al capacităților în conformitate cu primul paragraf de la prezentul alineat, ținând seama de preocupările Elveției.

În cazul în care Comitetul mixt decide să nu aprobe alocarea frontierelor elvețiene unei anumite regiuni, ACER pregătește o nouă decizie, ținând seama de preocupările Elveției.”;

- (e) la articolul 21, se adaugă următorul text:

„ANR elvețiană participă pe deplin la Consiliul autorităților de reglementare, precum și la toate celelalte grupuri de pregătire ale ACER, inclusiv la grupurile de lucru, comitetele și grupurile operative, în ceea ce privește aspectele care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord. Aceasta nu are drept de vot în Consiliul autorităților de reglementare. Regulamentul intern de procedură al Consiliului autorităților de reglementare și regulamentul intern de procedură pentru funcționarea grupurilor de lucru asigură deplina participare a ANR elvețiană.”;

- (f) la articolul 31, se adaugă următorul text:

„Elveția participă la finanțarea ACER. În acest scop, se aplică procedurile prevăzute la articolul 49 din prezentul acord.”;

- (g) Elveția acordă ACER și personalului acesteia, în cadrul funcțiilor lor oficiale la nivelul ACER, privilegiile și imunitățile prevăzute în apendicele la prezenta anexă, care se întemeiază pe articolele 1-6, 10-15, 17 și 18 din Protocolul (nr. 7). Trimiterile la articolele corespunzătoare din protocol sunt indicate între paranteze pentru informare;

(h) la articolul 39, se adaugă următorul alineat:

„(1a) Prin derogare de la articolul 12 alineatul (2) litera (a) din Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii Europene, prevăzut în Regulamentul nr. 31 (CEE), 11 (CEE) de stabilire a Statutului funcționarilor și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Comunității Economice Europene și ai Comunității Europene a Energiei Atomice (JO 45, 14.6.1962, p. 1385), inclusiv orice modificări ulterioare, dacă decide astfel, ACER poate să angajeze prin contract resortisanți elvețieni care se bucură pe deplin de drepturile lor cetățenești. ACER poate accepta detașarea de experți de către Elveția.”;

(i) la articolul 41 alineatul (1), se adaugă următorul text:

„Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 (JO L 145, 31.5.2001, p. 43) privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei se aplică, de asemenea, tuturor documentelor ACER referitoare la Elveția, în scopul aplicării prezentului regulament.”;

(3) 32020 D 2152: Decizia (UE) 2020/2152 a Comisiei din 17 decembrie 2020 privind taxele datorate Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei pentru colectarea, utilizarea, prelucrarea și analizarea informațiilor raportate în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 428, 18.12.2020, p. 68, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2152/oj>)

(4) 32019 R 943: Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică. (JO L 158, 14.6.2019, p. 54, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>), astfel cum a fost modificată prin:

- 32022 R 0869: Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 (JO UE L 152, 3.6.2022, p. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>)
- 32024 R 1747: Regulamentul (UE) 2024/1747 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii (JO L, 2024/1747, 26.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj>)

În sensul prezentului acord, dispozițiile Regulamentului (UE) 2019/943 se citesc cu următoarele adaptări:

(a) la articolul 14 alineatul (8), se adaugă următorul text:

„În măsura în care intenționează să modifice o zonă de ofertare care acoperă teritoriul elvețian, Comisia prezintă proiectul de decizie Comitetului mixt spre aprobare. Comitetul mixt decide în această privință în termen de șase luni de la prezentare. În cazul în care Comitetul mixt nu aprobă modificarea zonei de ofertare care acoperă teritoriul elvețian, Comisia pregătește o nouă decizie ținând seama de preocupările Elveției.”;

- (b) la articolul 15 alineatul (5), se adaugă următorul text:

„În măsura în care intenționează să modifice o zonă de ofertare care acoperă teritoriul elvețian, Comisia prezintă proiectul de decizie Comitetului mixt spre aprobare. Comitetul mixt decide în această privință în termen de șase luni de la prezentare. În cazul în care Comitetul mixt nu aprobă modificarea zonei de ofertare care acoperă teritoriul elvețian, Comisia pregătește o nouă decizie ținând seama de preocupările Elveției.”;

- (c) mecanismele de asigurare a capacității introduse de Elveția trebuie să fie aprobate de autoritatea elvețiană competentă. În consecință, pentru aceste mecanisme de asigurare a capacității, la articolul 21 alineatul (8), cuvântul „Comisie” se înlocuiește cu „autoritatea elvețiană competentă”;

- (d) la articolul 24 alineatul (1), litera (a) se înlocuiește cu următorul text:

„(a) să formuleze ipoteze care să țină seama particularitățile cererii și ofertei naționale de energie electrică, inclusiv de particularitățile care rezultă din faptul că Elveția nu este un stat membru al Uniunii sau din elemente care pot fi deosebit de relevante pentru securitatea aprovizionării în Elveția, cum ar fi eventuala disponibilitate redusă a energiei nucleare și a gazelor pentru producerea de energie electrică în țările învecinate, cu condiția ca aceste preocupări să fie luate în considerare în mod proporțional și rezonabil.”;

- (e) Comisia are competențele prevăzute la articolele 34, 63 și 64 în cazurile referitoare la Elveția;

- (f) la articolul 65 alineatul (2), se adaugă următorul text:

„În cazul în care Comisia intenționează să solicite informații în sensul prezentului articol de la o întreprindere situată în Elveția, Comisia transmite ANR elvețiene o solicitare de informații care include un termen până la care întreprinderea în cauză trebuie să furnizeze aceste informații. ANR solicită imediat aceste informații de la întreprinderea în cauză și include în cererea sa informațiile prevăzute la alineatul (3). ANR elvețiană transmite Comisiei răspunsul întreprinderilor în cauză imediat după primirea acestuia.

În cazul în care o întreprindere nu furnizează informațiile solicitate în temeiul celui de al treilea paragraf în termenul stabilit de Comisie sau dacă furnizează informații incomplete, Comisia poate solicita ANR elvețiene să adopte decizii în temeiul alineatului (5).”;

- (g) la articolul 65 alineatul (5), se adaugă următorul text:

„În cazul în care Comisia solicită acest lucru în temeiul alineatului (2), ANR elvețiană solicită întreprinderii în cauză, printr-o decizie, să furnizeze informațiile solicitate.”;

- (h) la articolul 66 alineatul (2), se adaugă următorul text:

„În cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la prezentul alineat în ceea ce privește un răspuns la o cerere de informații efectuată de ANR elvețiană în temeiul articolului 65 alineatul (2), Comisia poate solicita ANR elvețiene să adopte o decizie în temeiul prezentului alineat cu privire la întreprinderile în cauză.”;

- (i) se adaugă un nou articol:

„Articolul 66a

Deciziile adoptate de ANR elvețiană în temeiul articolelor 65 și 66 sunt supuse controlului judiciar al instanțelor elvețiene.”;

- (j) Articolul 7b, articolul 12 alineatul (2)-(7), articolul 19a alineatele (3)-(9), articolul 19e, articolul 19f, articolul 50 și articolul 63 se pun în aplicare în termen de cel mult trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord.

- (5) 32010 R 0838: Regulamentul (UE) nr. 838/2010 al Comisiei din 23 septembrie 2010 privind stabilirea orientărilor referitoare la mecanismul compensărilor între operatorii de sisteme de transport și abordarea comună de reglementare în domeniul stabilirii taxelor de transport (JO L 250, 24.9.2010, p. 5, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/838/oj>)

În sensul prezentului acord, Comisia deține competențele prevăzute la punctele 3.3 și 5.1 din partea A din anexa la Regulamentul (UE) nr. 838/2010.

- (6) 32013 R 0543: Regulamentul (UE) nr. 543/2013 al Comisiei din 14 iunie 2013 privind transmiterea și publicarea datelor pe piețele energiei electrice și de modificare a anexei I la Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (JO UE L 163, 15.6.2013, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/543/oj>), astfel cum a fost modificată prin:

- 32019 R 943: Regulamentul (UE) 2019/943 din 5 iunie 2019 (JO L 158, 14.6.2019, p. 54)

(7) 32015 R 1222: Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (JO L 197, 25.7.2015, p. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1222/oj>), astfel cum a fost modificată prin:

- 32021 R 0280: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/280 al Comisiei din 22 februarie 2021 de modificare a Regulamentelor (UE) 2015/1222, (UE) 2016/1719, (UE) 2017/2195 și (UE) 2017/1485 în vederea alinierii acestora la Regulamentul (UE) 2019/943 (JO UE L 62, 23.2.2021, p. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1222/oj>)

În sensul prezentului acord, dispozițiile Regulamentului (UE) 2015/1222 se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) la articolul 1, se adaugă următorul alineat:

„(6) OTS din Elveția și operatorii pieței din Elveția participă la cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice în aceleași condiții ca OTS și operatorii pieței din Uniune, odată ce sunt îndeplinite condițiile tehnice și de reglementare prevăzute în prezentul regulament. În decizia sa adoptată în temeiul articolului 1 alineatul (5), Comisia ține seama de faptul că se consideră că punerea în aplicare a acordului îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 1 alineatul (4). Toți actorii implicați iau rapid măsurile necesare pentru a-i permite Elveției să se alăture cuplării piețelor în termen de nouă luni de la intrarea în vigoare a acordului.”;

- (b) în ceea ce privește termenii și condițiile sau metodologiile („TCM-uri”) a căror adoptare este prevăzută în Regulamentul (UE) 2015/1222:
- (i) OTS din Elveția, operatorii pieței de energie electrică desemnați („OPEED”) elvețieni și ANR elvețiană participă la elaborarea oricăror TCM-uri noi sau modificate, iar observațiile acestora sunt luate în considerare atunci când se iau decizii cu privire la TCM-uri;
 - (ii) atunci când se votează și se analizează dacă sunt atinse pragurile aferente statelor membre sau populației relevante pentru majoritățile calificate, se iau în considerare Elveția și populația acesteia;
 - (iii) trimiterile la „regiunile compuse din mai mult de cinci state membre” de la articolul 9 alineatul (3) primul paragraf și la „regiunile compuse din cel mult cinci state membre” de la articolul 9 alineatul (3) al treilea paragraf se interpretează ca „regiuni compuse din mai mult de patru state membre ale Uniunii și Elveția” sau ca „regiuni compuse din cel mult patru state membre ale Uniunii și Elveția”;
 - (iv) atunci când alocarea frontierelor elvețiene unei regiuni de calcul al capacităților este modificată în temeiul articolului 9 alineatul (6) litera (b), se aplică procedura prevăzută la articolul 5 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2019/942;
 - (v) TCM-urile deja adoptate la data semnării prezentului acord se aplică în Elveția și

(vi) TCM-urile noi sau modificate care sunt adoptate de ACER în conformitate cu procedura stabilită în Regulamentul (UE) 2015/1222 sunt integrate în termen de o lună în ordinea de reglementare elvețiană de către ANR elvețiană. TCM-urile se aplică provizoriu în Elveția de la data aplicării lor în Uniune. Orice aplicare provizorie încetează odată cu integrarea lor în ordinea de reglementare elvețiană de către ANR elvețiană.

(8) 32016 R 1719: Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei din 26 septembrie 2016 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung (JO L 259, 27.9.2016, p. 42, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1719/oj>), astfel cum a fost modificată prin:

- 32021 R 0280: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/280 al Comisiei din 22 februarie 2021 de modificare a Regulamentelor (UE) 2015/1222, (UE) 2016/1719, (UE) 2017/2195 și (UE) 2017/1485 în vederea alinierii acestora la Regulamentul (UE) 2019/943 (JO UE L 62, 23.2.2021, p. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/280/oj).

În sensul prezentului acord, dispozițiile Regulamentului (UE) 2016/1719 se citesc cu următoarele adaptări:

(a) la articolul 1, se adaugă următorul alineat:

„(6) OTS din Elveția și operatorii pieței din Elveția participă la platforma unică de alocare în aceleași condiții ca OTS și operatorii pieței din Uniune, odată ce sunt îndeplinite condițiile tehnice și de reglementare prevăzute în prezentul regulament. În decizia sa adoptată în temeiul alineatului (5), Comisia ține seama de faptul că se consideră că punerea în aplicare a acordului îndeplinește condițiile prevăzute la alineatul (4). Toți actorii implicați iau rapid măsurile necesare pentru a-i permite Elveției să se alăture cuplării piețelor în termen de nouă luni de la intrarea în vigoare a acordului.”;

- (b) în ceea ce privește termenii și condițiile sau metodologiile („TCM-uri”) a căror adoptare este prevăzută în Regulamentul (UE) 2016/1719:
- (i) OTS din Elveția și ANR elvețiană participă la elaborarea oricăror TCM-uri noi sau modificate, iar observațiile acestora sunt luate în considerare atunci când se iau decizii cu privire la TCM-uri;
 - (ii) atunci când se votează și se analizează dacă sunt atinse pragurile aferente statelor membre sau populației relevante pentru majoritățile calificate, se iau în considerare Elveția și populația acesteia;
 - (iii) trimiterile la „regiunile compuse din mai mult de cinci state membre” de la articolul 4 alineatul (3) primul paragraf și la „regiunile compuse din cel mult cinci state membre” de la articolul 4 alineatul (3) al treilea paragraf se interpretează ca „regiuni compuse din mai mult de patru state membre ale Uniunii și Elveția” sau ca „regiuni compuse din cel mult patru state membre ale Uniunii și Elveția”;
 - (iv) TCM-urile deja adoptate la data semnării prezentului acord se aplică în Elveția și
 - (v) TCM-urile noi sau modificate care sunt adoptate de ACER în conformitate cu procedura stabilită în Regulamentul (UE) 2016/1719 sunt integrate în termen de o lună în ordinea de reglementare elvețiană de către ANR elvețiană. TCM-urile se aplică provizoriu în Elveția de la data aplicării lor în Uniune. Orice aplicare provizorie încetează odată cu integrarea lor în ordinea de reglementare elvețiană de către ANR elvețiană.

(9) 32017 R 2195: Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică (JO L 312, 28.11.2017, p. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2195/oj>), astfel cum a fost modificată prin:

- 32021 R 0280: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/280 din 22 februarie 2021 de modificare a Regulamentelor (UE) 2015/1222, (UE) 2016/1719, (UE) 2017/2195 și (UE) 2017/1485 în vederea alinierii acestora la Regulamentul (UE) 2019/943 (JO UE L 62, 23.2.2021, p. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1222/oj>)

În sensul prezentului acord, dispozițiile Regulamentului (UE) 2017/2195 se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) la articolul 1, se adaugă următorul alineat:

„(9) OTS din Elveția și operatorii pieței din Elveția participă la platformele europene pentru schimbul de produse standard de energie de echilibrare în aceleași condiții ca OTS și operatorii pieței din Uniune, odată ce sunt îndeplinite condițiile tehnice și de reglementare prevăzute în prezentul regulament. În decizia sa adoptată în temeiul alineatului (7), Comisia ține seama de faptul că se consideră că punerea în aplicare a acordului îndeplinește condițiile prevăzute la alineatul (6). Toți actorii implicați iau rapid măsurile necesare pentru a-i permite Elveției să se alăture cuplării piețelor în termen de nouă luni de la intrarea în vigoare a acordului.”;

- (b) în ceea ce privește termenii și condițiile sau metodologiile („TCM-uri”) a căror adoptare este prevăzută în Regulamentul (UE) 2017/2195:
- (i) OTS din Elveția și ANR elvețiană participă la elaborarea oricăror TCM-uri noi sau modificate, iar observațiile acestora sunt luate în considerare atunci când se iau decizii cu privire la TCM-uri;
 - (ii) atunci când se votează și se analizează dacă sunt atinse pragurile aferente statelor membre sau populației relevante pentru majoritățile calificate, se iau în considerare Elveția și populația acesteia;
 - (iii) trimiterile la „regiunile compuse din mai mult de cinci state membre” de la articolul 4 alineatul (4) și la „regiunile compuse din cel mult cinci state membre” de la articolul 4 alineatul (4) se interpretează ca „regiuni compuse din mai mult de patru state membre ale Uniunii și Elveția” sau ca „regiuni compuse din cel mult patru state membre ale Uniunii și Elveția”;
 - (iv) TCM-urile deja adoptate la data semnării prezentului acord se aplică în Elveția și
 - (v) TCM-urile noi sau modificate care sunt adoptate de ACER în conformitate cu procedura stabilită în Regulamentul (UE) 2017/2195 sunt integrate în termen de o lună în ordinea de reglementare elvețiană de către ANR elvețiană. TCM-urile se aplică provizoriu în Elveția de la data aplicării lor în Uniune. Orice aplicare provizorie încetează odată cu integrarea lor în ordinea de reglementare elvețiană de către ANR elvețiană.

- (10) 32017 R 2196: Regulamentul (UE) 2017/2196 al Comisiei din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic (JO UE L 312, 28.11.2017, p. 54, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2196/oj>)
- (11) 32016 R 1388: Regulamentul (UE) 2016/1388 al Comisiei din 17 august 2016 de stabilire a unui cod de rețea privind racordarea consumatorilor (JO UE L 223, 18.8.2016, p. 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1388/oj>)

În sensul prezentului acord, Comisia deține competențele prevăzute la articolul 51.

- (12) 32016 R 0631: Regulamentul (UE) 2016/631 al Comisiei din 14 aprilie 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a instalațiilor de generare (JO UE L 112, 27.4.2016, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/631/oj>)

În sensul prezentului acord, Comisia deține competențele prevăzute la articolul 61.

- (13) 32016 R 1447: Regulamentul (UE) 2016/1447 al Comisiei din 26 august 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu și a modulelor generatoare din centrală conectate în curent continuu (JO UE L 241, 8.9.2016, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1447/oj>)

În sensul prezentului acord, Comisia deține competențele prevăzute la articolul 78.

(14) 32017 R 1485: Regulamentul (UE) 2017/1485 al Comisiei din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directoare privind operarea sistemului de transport al energiei electrice (JO UE L 220, 25.8.2017, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1485/oj>), astfel cum a fost modificată prin:

- 32021 R 0280: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/280 din 22 februarie 2021 (JO L 62, 23.2.2021, p. 24)

În sensul prezentului acord, dispozițiile Regulamentului (UE) 2017/1485 se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) în ceea ce privește termenii și condițiile sau metodologiile („TCM-uri”) a căror adoptare este prevăzută în Regulamentul (UE) 2017/1485:
 - (i) OTS din Elveția și ANR elvețiană participă la elaborarea oricăror TCM-uri noi sau modificate, iar observațiile acestora sunt luate în considerare atunci când se iau decizii cu privire la TCM-uri;
 - (ii) atunci când se votează și se analizează dacă sunt atinse pragurile aferente statelor membre sau populației relevante pentru majoritățile calificate, se iau în considerare Elveția și populația acesteia;
 - (iii) trimiterile la „regiunile compuse din mai mult de cinci state membre” de la articolul 5 alineatul (5) și la „regiunile compuse din cel mult cinci state membre” de la articolul 5 alineatul (5) se interpretează ca „regiuni compuse din mai mult de patru state membre ale Uniunii și Elveția” sau ca „regiuni compuse din cel mult patru state membre ale Uniunii și Elveția”;

- (iv) TCM-urile deja adoptate la data semnării prezentului acord se aplică în Elveția și
- (v) TCM-urile noi sau modificate care sunt adoptate de ACER în conformitate cu procedura stabilită în Regulamentul (UE) 2017/1485 sunt integrate în termen de o lună în ordinea de reglementare elvețiană de către ANR elvețiană. TCM-urile se aplică provizoriu în Elveția de la data aplicării lor în UE. Orice aplicare provizorie încetează odată cu integrarea lor în ordinea de reglementare elvețiană de către ANR elvețiană.

- (15) 32024 L 01366: Regulamentul delegat (UE) 2024/1366 al Comisiei din 11 martie 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea unui cod de rețea privind normele sectoriale pentru aspectele legate de securitatea cibernetică a fluxurilor transfrontaliere de energie electrică (JO UE L, 2024/1366, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1366/oj).

În sensul prezentului acord, dispozițiile Regulamentului (UE) 2024/1366 se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) se introduce următorul articol:

„Articolul 1a

- (1) Până la intrarea în vigoare a acordului, Elveția instituie sau desemnează următoarele autorități și organisme:

- (a) o autoritate națională guvernamentală sau de reglementare responsabilă cu îndeplinirea sarcinilor atribuite «autorității competente» în prezentul regulament; în ceea ce privește Elveția, trimerile din prezentul regulament la «autoritatea competentă» se interpretează ca trimeri la autoritatea desemnată respectivă;

- (b) una sau mai multe echipe de intervenție în caz de incidente de securitate informatică (echipe CSIRT) responsabile cu gestionarea incidentelor care intră în domeniul de aplicare al prezentului regulament, în conformitate cu un proces bine definit; echipele respective pot stabili relații de cooperare cu echipele CSIRT naționale ale statelor membre ale Uniunii, în măsura în care acest lucru este necesar pentru aplicarea prezentului regulament; în cadrul unor astfel de relații de cooperare, Elveția facilitează schimbul de informații eficace, eficient și securizat cu respectivele echipe CSIRT naționale, utilizând protocoalele relevante pentru schimbul de informații, inclusiv protocolul de tip «*Traffic Light Protocol*». În ceea ce privește Elveția, trimiterile din prezentul regulament la «echipele CSIRT» se interpretează ca trimiteri la echipa sau echipele desemnate în conformitate cu primul paragraf.

Elveția desemnează una dintre echipele sale CSIRT în calitate de echipă coordonatoare în scopul divulgării coordonate a vulnerabilităților (denumită în continuare «echipa CSIRT coordonatoare»). Echipa CSIRT coordonatoare acționează ca intermediar de încredere, facilitând, dacă este necesar, interacțiunea dintre persoana fizică sau juridică ce raportează o vulnerabilitate și producătorul sau furnizorul de produse din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) sau de servicii TIC potențial vulnerabile, la cererea oricăreia dintre aceste părți. Atribuțiile echipei CSIRT coordonatoare includ:

- (i) identificarea și contactarea entităților implicate;

- (ii) asistarea persoanelor fizice sau juridice care raportează o vulnerabilitate și
- (iii) negocierea calendarelor de divulgare și gestionarea vulnerabilităților care afectează mai multe entități.

Elveția se asigură că persoanele fizice sau juridice sunt în măsură să raporteze, în mod anonim, în cazul în care solicită acest lucru, o vulnerabilitate către echipa CSIRT coordonatoare. Echipa CSIRT coordonatoare se asigură că au loc acțiuni subsecvente susținute în ceea ce privește vulnerabilitatea raportată și asigură anonimatul persoanei fizice sau juridice care raportează vulnerabilitatea. În cazul în care o vulnerabilitate raportată ar putea avea un impact semnificativ asupra entităților nu numai din Elveția, ci și din unul sau mai multe state membre ale Uniunii, echipa CSIRT coordonatoare din Elveția cooperează, după caz, cu alte echipe CSIRT coordonatoare din cadrul rețelei CSIRT;

- (c) una sau mai multe autorități competente responsabile cu gestionarea incidentelor și a crizelor de securitate cibernetică de mare amploare care intră în domeniul de aplicare al prezentului regulament, care să definească un plan național de răspuns la incidente și crize de securitate cibernetică de mare amploare pentru energia electrică, în care să fie stabilite obiectivele și modalitățile de gestionare a incidentelor și crizelor de securitate cibernetică de mare amploare. În ceea ce privește Elveția, trimiterile din prezentul regulament la «autoritățile de gestionare a crizelor cibernetice», «autoritățile de gestionare a crizelor cibernetice NIS» sau «autoritățile naționale de gestionare a crizelor cibernetice» se interpretează ca trimiteri la autoritatea desemnată respectivă;

- (d) un punct de contact care să exercite o funcție de legătură pentru a asigura cooperarea transfrontalieră în cadrul domeniului de aplicare al prezentului regulament între autoritățile elvețiene și autoritățile relevante ale statelor membre ale Uniunii și, după caz, cu Comisia și cu Agenția Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică (denumită în continuare «ENISA»), precum și pentru a asigura cooperarea transsectorială cu alte autorități competente din Elveția. În ceea ce privește Elveția, trimerile din prezentul regulament la «punctul unic de contact național» se interpretează ca trimiteri la respectivul punct de contact desemnat;
 - (e) o autoritate competentă responsabilă cu securitatea cibernetică. În ceea ce privește Elveția, trimerile din prezentul regulament la «autoritățile competente responsabile cu securitatea cibernetică» sau la „ANC-SC” se interpretează ca trimiteri la autoritatea desemnată respectivă.
- (2) Până la intrarea în vigoare a acordului, Elveția notifică Comisiei, ACER, ENTSO-E și entității OSD UE numele și datele de contact ale autorităților respective menționate la alineatul (1).”;
- (b) în ceea ce privește termenii și condițiile sau metodologiile („TCM-uri”) sau planurile a căror adoptare este prevăzută în Regulamentul (UE) 2024/1366:
 - (i) OST din Elveția, operatorii de sisteme de distribuție (OSD) elvețieni prin intermediul entității OSD UE și autoritatea competentă participă la elaborarea oricăror TCM-uri sau planuri noi sau modificate, iar observațiile acestora sunt luate în considerare atunci când se iau decizii cu privire la TCM-uri;

- (ii) atunci când se votează cu privire la TCM-uri sau la planuri și se analizează dacă sunt atinse pragurile aferente statelor membre ale Uniunii sau populației relevante pentru majoritățile calificate, se iau în considerare Elveția și populația acesteia;
 - (iii) trimiterile la sintagma „regiunea în cauză de exploatare a sistemului este compusă din mai mult de cinci state membre” de la articolul 7 alineatul (3) se citesc ca „regiunea în cauză de exploatare a sistemului este compusă din mai mult de patru state membre ale Uniunii Europene și Elveția”;
 - (iv) TCM-urile și planurile deja adoptate la data semnării prezentului acord se aplică în Elveția;
 - (v) TCM-urile noi sau modificate care sunt adoptate în Uniune în conformitate cu procedura stabilită în Regulamentul (UE) 2024/1366 sunt integrate în termen de o lună în ordinea de reglementare elvețiană de către autoritatea competentă elvețiană. TCM-urile se aplică provizoriu în Elveția de la data aplicării lor în Uniune. Orice aplicare provizorie încetează odată cu integrarea lor în ordinea de reglementare elvețiană de către autoritatea competentă elvețiană;
- (c) la articolul 2 alineatul (6) și la articolul 33 alineatul (2) litera (a) punctul (i), trimiterea la Regulamentul (UE) 2016/679 se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;
- (d) articolul 5 ultima teză, articolul 38 alineatul (8), articolul 41 alineatul (2) a doua teză, articolul 41 alineatul (3), articolul 41 alineatul (7) și articolul 43 alineatul (4) nu se aplică;

- (e) articolul 37 alineatul (4) se înlocuiește cu următorul text:

„În cazul în care ia cunoștință de o vulnerabilitate necorectată, fără a dovedi că a fost încă exploatată activ, autoritatea competentă se coordonează, fără întârzieri nejustificate, cu echipa CSIRT coordonatoare în scopul divulgării coordonate a vulnerabilităților, astfel cum se prevede la articolul 1a alineatul (1) litera (b) din prezentul regulament.”;

- (f) articolul 40 alineatul (3) se înlocuiește cu următorul text:

„În cazul în care atacul cibernetic se califică sau se preconizează că se va califica drept incident de securitate cibernetică de mare amploare și afectează Elveția, grupul ad-hoc de coordonare transfrontalieră a crizelor informează imediat autoritățile naționale de gestionare a crizelor cibernetice din Elveția și din statele membre ale Uniunii afectate de incident, precum și Comisia și Rețeaua europeană a organizațiilor de legătură în materie de crize cibernetice («EU CyCLONe»). Într-o astfel de situație, grupul ad-hoc de coordonare transfrontalieră a crizelor sprijină rețeaua EU CyCLONe în ceea ce privește particularitățile sectoriale.”;

- (g) articolul 42 alineatul (3) se înlocuiește cu următorul text:

„Echipele CSIRT diseminează fără întârziere informațiile primite de la ENISA către entitățile în cauză.”.

(16) 32019 L 0944: Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (JO UE L 158, 14.6.2019, p. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>), astfel cum a fost modificată prin:

- 32022 R 0869: Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 (JO L 152, 3.6.2022, p. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>)
- 32024 L 1711: Directiva (UE) 2024/1711 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Directivelor (UE) 2018/2001 și (UE) 2019/944 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii (JO UE L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj>)

În sensul prezentului acord, dispozițiile Directivei (UE) 2019/944 se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) Comisia deține competențele în temeiul articolului 44 alineatul (1), al articolului 63 și al articolului 66 alineatul (1) în cazurile referitoare la Elveția;
- (b) articolul 6a, articolul 7 alineatele (1)-(2) și alineatele (4)-(5), articolul 8, articolul 12 alineatul (1), articolul 15, articolul 15a alineatele (1)-(8), articolele 16 și 23, articolul 24 alineatele (1) și (3), articolele 28 și 28a, articolul 29 alineatul (1) și articolele 32, 38 și 66a se pun în aplicare în termen de cel mult trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord;

- (c) articolul 35 alineatele (1) și (2) se pune în aplicare în ceea ce privește separarea operatorilor de distribuție organizați în temeiul dreptului public elvețian în termen de cel mult trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord;
 - (d) ANR elvețiană exercită atribuțiile legate de conectarea și accesul la rețelele naționale, inclusiv în ceea ce privește tarifele de transport și de distribuție, în temeiul articolului 59 alineatul (1) litera (a) și alineatul (7) litera (a) în termen de cel mult cinci ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord;
 - (e) Comitetul mixt are competențele prevăzute la articolul 65.
- (17) 32023 R 1162: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1162 al Comisiei din 6 iunie 2023 privind cerințele de interoperabilitate și procedurile nediscriminatorii și transparente de accesare a datelor înregistrate de contoare și a datelor privind consumul (JO UE L 154, 15.6.2023, p. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1162/oj).
- (18) 32011 R 1227: Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie (JO UE L 326, 8.12.2011, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1227/oj>), astfel cum a fost modificată prin:
- 32024 R 1106: Regulamentul (UE) 2024/1106 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1227/2011 și (UE) 2019/942 în ceea ce privește îmbunătățirea protecției Uniunii împotriva manipulării pieței în cadrul pieței angro de energie (JO UE L, 2024/1106, 17.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1106/oj>)

În sensul prezentului acord, dispozițiile Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) la articolul 1 alineatul (2), se adaugă următorul text:

„Pentru instrumentele derivate pe energie electrică ce nu intră sub incidența articolului 2 alineatul (4) și care sunt admise la tranzacționare într-un loc de tranzacționare sau într-un sistem de tranzacționare cu tehnologie a registrelor distribuite care își are sediul social în Elveția, Elveția continuă să aplice norme care interzic manipularea pieței și tranzacțiile bazate pe informații privilegiate și care asigură un standard de protecție comparabil cu cel din Uniune.”;

- (b) la articolul 1, se adaugă un nou alineat:

„(6) În Elveția, prezentul regulament se aplică numai tranzacțiilor angro cu energie electrică, dar nu și sectorului gazelor”;

- (c) la articolul 9, se introduce un nou alineat:

„(1a) Participanții la piață care sunt înregistrați atât la ANR elvețiană, cât și la o ANR a unui stat membru al Uniunii la momentul intrării în vigoare a prezentului acord își aliniază obligațiile de înregistrare la prezentul articol.”;

- (d) la articolul 13, se introduce un nou alineat:

„(8a) În ceea ce privește Elveția, agenția efectuează investigații transfrontaliere în temeiul articolului 13 alineatele (5)-(8) în colaborare strânsă și activă cu ANR elvețiană.

În contextul unor astfel de investigații transfrontaliere, autoritățile elvețiene competente, în special ANR elvețiană, desfășoară pe teritoriul elvețian, în strânsă colaborare cu agenția, măsuri de investigare în temeiul articolului 13a, al articolului 13b alineatul (2) și al articolului 13c.

Agenția poate invita ANR elvețiană să ia măsuri concrete de investigare, iar autoritățile elvețiene competente pun în aplicare măsurile respective. Agenția participă la punerea în aplicare a măsurilor la cererea sa.

ANR elvețiană colectează informațiile necesare pentru ca agenția să își desfășoare investigația în mod eficace și transmite aceste informații agenției fără întârzieri nejustificate după finalizarea măsurii de investigare respective.

În cazul în care agenția intenționează să comunice cu persoane de pe teritoriul elvețian, inclusiv în scopul solicitărilor de informații în temeiul articolului 13b alineatul (1), informațiile relevante sunt transmise persoanelor în cauză și, respectiv, agenției de către ANR elvețiană.

Raportul de investigație menționat la articolul 13 alineatul (11) se întocmește de către agenție. Măsurile menționate la articolul 13 alineatul (11) se iau de către ANR elvețiană.”;

- (e) pentru măsurile luate de autoritățile elvețiene competente în temeiul articolului 13 alineatul (8a), termenul „agenția” de la articolul 13g alineatele (1) și (4) se interpretează ca „autoritatea competentă elvețiană”;

- (f) se introduce un nou articol după articolul 13j:

„Articolul 13k

Măsurile luate de autoritățile elvețiene competente în temeiul articolului 13 alineatul (8a) și al articolului 13g sunt supuse controlului judiciar al instanțelor elvețiene.”

- (19) 32014 R 1348: Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1348/2014 al Comisiei din 17 decembrie 2014 privind raportarea de date, pentru punerea în aplicare a articolului 8 alineatele (2) și (6) din Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind integritatea și transparența pieței angro de energie (JO UE L 363, 18.12.2014, p. 121, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2014/1348/oj).
- (20) 32012 D 1117(01): Decizia Comisiei din 15 noiembrie 2012 de înființare a Grupului de coordonare în domeniul energiei electrice (JO UE C 353, 17.11.2012, p. 2)

PRIVILEGII ȘI IMUNITĂȚI

ARTICOLUL 1

[care corespunde articolului 1 din Protocolul (nr. 7)]

Spațiile și clădirile agenției sunt inviolabile. Acestea sunt exceptate de la percheziție, rechiziție, confiscare sau expropriere. Patrimoniul și activele agenției nu pot face obiectul niciunei măsuri administrative sau judiciare de constrângere fără autorizație din partea Curții de Justiție a Uniunii Europene.

ARTICOLUL 2

[care corespunde articolului 2 din Protocolul (nr. 7)]

Arhivele agenției sunt inviolabile.

ARTICOLUL 3

[care corespunde articolelor 3 și 4 din Protocolul (nr. 7)]

(1) Agenția, activele, veniturile și alte bunuri ale acesteia sunt scutite de orice impozit direct.

- (2) Bunurile și serviciile exportate către agenție pentru uzul său oficial din Elveția sau furnizate agenției în Elveția nu fac obiectul niciunor taxe și niciunor impozite indirecte.
- (3) Se acordă scutirea de TVA în cazul în care prețul efectiv de achiziție a bunurilor și serviciilor menționate în factură sau în documentul corespunzător se ridică la cel puțin o sută de franci elvețieni (inclusiv taxele). Agenția este scutită de orice taxă vamală, interdicție și restricție la importul și exportul articolelor destinate uzului său oficial; articolele astfel importate nu vor fi cedate cu titlu oneros sau gratuit în Elveția decât în condiții permise de guvernul Elveției.
- (4) Scutirea de TVA, de accize și de orice alte impozite indirecte se acordă la prezentarea de către furnizorul de bunuri sau servicii a formularelor elvețiene prevăzute în acest scop.
- (5) Nu se acordă nicio scutire cu privire la impozitele, taxele și impunerile care nu constituie decât simpla remunerare a serviciilor de utilitate publică.

ARTICOLUL 4

[care corespunde articolului 5 din Protocolul (nr. 7)]

Pentru comunicările sale oficiale și transmiterea tuturor documentelor sale, agenția beneficiază, în Elveția, de regimul acordat de către statul respectiv misiunilor diplomatice.

Corespondența oficială, precum și celelalte comunicări oficiale ale agenției nu pot fi cenzurate.

ARTICOLUL 5

[care corespunde articolului 6 din Protocolul (nr. 7)]

Permisele de liberă trecere ale Uniunii eliberate membrilor și agenților agenției sunt recunoscute cu titlu valabil de liberă circulație pe teritoriul Elveției. Aceste permise de liberă trecere se eliberează funcționarilor și altor agenți în condițiile prevăzute de Statutul funcționarilor Uniunii și Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii [Regulamentul nr. 31 (CEE), Regulamentul nr. 11 (CEEA) de stabilire a Statutului funcționarilor și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Comunității Economice Europene și ai Comunității Europene a Energiei Atomice (JO 45, 14.6.1962, p. 1385), cu modificările ulterioare].

ARTICOLUL 6

[care corespunde articolului 10 din Protocolul (nr. 7)]

Reprezentanții statelor membre ale Uniunii care participă la lucrările agenției, consilierii acestora și experții tehnici beneficiază, cu ocazia exercitării funcțiilor lor și pe perioada călătoriei spre locul de desfășurare a reuniunii din Elveția și retur, de privilegiile, imunitățile și facilitățile obișnuite.

ARTICOLUL 7

[care corespunde articolului 11 din Protocolul (nr. 7)]

Pe teritoriul Elveției și indiferent de cetățenia lor, funcționarii și ceilalți agenți ai agenției:

- (a) beneficiază de imunitate de jurisdicție pentru actele îndeplinite de aceștia, inclusiv afirmațiile scrise sau verbale, în calitatea lor oficială, sub rezerva aplicării dispozițiilor din tratatele care reglementează, pe de o parte, răspunderea funcționarilor și a altor agenți față de Uniune și, pe de altă parte, competența Curții de Justiție a Uniunii Europene de a decide asupra litigiilor dintre Uniune și funcționarii, respectiv alți agenți ai Uniunii. Aceștia beneficiază de imunitate și după încetarea funcțiilor lor;
- (b) nu sunt supuși, nici ei și nici soții/soțiile sau membrii de familie aflați în întreținerea lor, dispozițiilor privind limitarea imigrației și formalităților de înregistrare pentru străini;
- (c) beneficiază, cu privire la reglementările monetare sau de schimb valutar, de facilitățile recunoscute în mod obișnuit funcționarilor organizațiilor internaționale;
- (d) beneficiază de dreptul de a importa, fără taxe vamale, mobilierul și bunurile personale cu ocazia numirii în funcție în Elveția și de dreptul de a-și reexporta, fără taxe vamale, mobilierul și bunurile personale la încheierea misiunii în statul menționat, sub rezerva, în ambele situații, a condițiilor considerate necesare de către guvernul Elveției;

- (e) beneficiază de dreptul de a importa, fără taxe vamale, automobilul personal, achiziționat fie în statul unde au avut ultima reședință, fie în statul lor de origine, în condițiile pieței interne din statul respectiv și de a-l reexporta, fără taxe vamale, sub rezerva, în ambele situații, a condițiilor considerate necesare de către guvernul Elveției.

ARTICOLUL 8

[care corespunde articolului 12 din Protocolul (nr. 7)]

În condițiile și în conformitate cu procedura prevăzută de dreptul Uniunii, indemnizațiile, salariile și retribuițiile plătite de agenție funcționarilor și altor agenți ai agenției sunt impozitate de Uniune.

Sunt scutite de impozitele elvețiene federale, cantonale și comunale indemnizațiile, salariile și retribuițiile plătite de agenție propriilor funcționari și agenți.

ARTICOLUL 9

[care corespunde articolului 13 din Protocolul (nr. 7)]

În vederea aplicării impozitelor pe venituri și pe moștenire conform drepturilor de succesiune, precum și a convențiilor de evitare a dublei impunerii încheiate între Elveția și statele membre ale Uniunii, funcționarii și alți agenți ai agenției care, din motive exclusiv legate de exercitarea funcțiilor lor în serviciul agenției, își stabilesc reședința fiscală pe teritoriul Elveției la data intrării în serviciul agenției sunt considerați, atât în Elveția, cât și în țara de domiciliu fiscal, ca și cum și-ar fi păstrat domiciliul în această din urmă țară, dacă aceasta este un stat membru al Uniunii. Această dispoziție se aplică de asemenea soțului/soției, în măsura în care acesta/aceasta nu desfășoară activități profesionale proprii, precum și copiilor aflați în întreținerea și în grija persoanelor prevăzute la prezentul articol.

Bunurile mobile aparținând persoanelor prevăzute la primul paragraf și situate în Elveția sunt scutite de la impozitul pe succesiuni în Elveția; pentru stabilirea acestui impozit, bunurile mobile se consideră ca aflându-se în statul de domiciliu fiscal, sub rezerva drepturilor statelor terțe și a aplicării eventuale a dispozițiilor și convențiilor internaționale referitoare la dubla impunere.

Domiciliile dobândite numai în scopul exercitării de funcții în serviciul altor organizații internaționale nu sunt avute în vedere în aplicarea dispozițiilor prezentului articol.

ARTICOLUL 10

[care corespunde articolului 14 din Protocolul (nr. 7)]

Dreptul Uniunii stabilește regimul prestațiilor sociale aplicabile funcționarilor și altor agenți ai Uniunii.

Funcționarii și alți agenți ai agenției nu sunt obligați, prin urmare, să fie membri ai sistemului de securitate socială din Elveția, cu condiția să fie deja acoperiți de regimul prestațiilor sociale aplicabile funcționarilor și altor agenți ai Uniunii. Membrii de familie ai angajaților agenției care fac parte din gospodăria acestora sunt acoperiți de regimul prestațiilor sociale aplicabile funcționarilor și altor agenți ai Uniunii, cu condiția să nu fie angajați de un alt angajator decât agenția și cu condiția să nu beneficieze de prestații sociale dintr-un stat membru al Uniunii sau din Elveția.

ARTICOLUL 11

[care corespunde articolului 15 din Protocolul (nr. 7)]

Dreptul Uniunii stabilește categoriile de funcționari și alți agenți ai agenției cărora li se aplică, total sau parțial, dispozițiile articolelor 7, 8 și 9.

Numele, pozițiile și adresele funcționarilor și ale altor agenți care fac parte din aceste categorii sunt comunicate periodic Elveției.

ARTICOLUL 12

[care corespunde articolului 17 din Protocolul (nr. 7)]

Privilegiile, imunitățile și facilitățile sunt acordate funcționarilor și altor agenți ai agenției exclusiv în interesul acesteia din urmă.

Agenția are libertatea de a ridica imunitatea acordată unui funcționar sau altor agenți în toate cazurile în care apreciază că ridicarea acestei imunități nu contravine intereselor agenției.

ARTICOLUL 13

[care corespunde articolului 18 din Protocolul (nr. 7)]

În aplicarea prezentului apendice, agenția acționează de comun acord cu autoritățile responsabile ale Elveției sau ale statelor membre ale Uniunii interesate.

REGIMUL TRANZITORIU PENTRU REZERVELE EXISTENTE DE CAPACITATE PE
TERMEN LUNG LA NIVELUL INTERCONEXIUNILOR DE LA FRONTIERELE ELVEȚIENE

SECȚIUNEA A

PRINCIPII DE COMPENSARE FINANCIARĂ

ARTICOLUL 1

Principii generale și domeniu de aplicare

- (1) Prezenta anexă stabilește principiile unui mecanism tranzitoriu de compensare financiară pentru titularii contractelor enumerate în secțiunea B.
- (2) Compensația financiară se calculează pe baza valorii economice a rezervelor de capacitate pentru titularii de contracte, în conformitate cu articolul 2.
- (3) Compensația financiară se acordă pentru perioada de tranziție prevăzută la articolul 8 alineatul (1) din prezentul acord.

(4) Înainte de participarea Elveției la cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare, titularii de contracte care doresc să beneficieze de compensația financiară achiziționează capacitatea transfrontalieră necesară prin intermediul unei licitații desfășurate de Biroul comun de alocare (denumit în continuare „JAO”), în conformitate cu normele și procedurile aplicabile stabilite de JAO. Titularii de contracte nu au dreptul la compensație în cazul în care nu au reușit să achiziționeze capacitatea necesară prin procedura de licitație.

(5) Odată ce Elveția se alătură cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare, titularii de contracte care doresc să beneficieze de compensația financiară trebuie să demonstreze că oferta lor a fost acceptată în cadrul procesului unic aferent piețelor pentru ziua următoare în conformitate cu normele și procedurile aplicabile, astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) 2015/1222 din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (JO L 197, 25.7.2015, p. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1222/oj>).

ARTICOLUL 2

Calculul compensației financiare

(1) Compensația financiară se calculează pe baza unui volum de compensare (în MW pentru o oră dată), astfel cum este definit la alineatele (2) și (3), înmulțit cu un preț de compensare (în euro/MWh), astfel cum este definit la alineatul (4).

- (2) Volumul de compensare pentru fiecare contract este:
- (a) în perioada anterioară alăturării Elveției la cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare, capacitatea (în MW pentru o oră dată) alocată titularului de contract în procesul de licitație; atunci când solicită compensația, titularii de contracte trebuie să facă dovada că a fost achiziționată și utilizată o capacitate de până la volumul contractului la frontieră și că instalația de producție este disponibilă în unitatea respectivă de timp a pieței;
 - (b) după ce Elveția s-a alăturat cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare, volumul (în MW pentru o oră dată) al ofertei câștigătoare din cadrul procesului de cuplare unică a piețelor pentru ziua următoare din zona de ofertare respectivă, până la volumul maxim al contractelor; atunci când solicită compensația financiară, titularii de contracte fac dovada volumului ofertei câștigătoare și a disponibilității instalației de producție în unitatea respectivă de timp a pieței.
- (3) În orice an dat, volumul de compensare în temeiul alineatului (2) se reduce la următoarele procente:
- la 74,3 % pentru direcția Franța-Elveția pe timpul iernii (1 octombrie-30 aprilie) și la 68,5 % pe timpul verii (1 mai-30 septembrie);
 - la 93,9 % pentru direcția Elveția-Franța pe timpul iernii (1 octombrie-30 aprilie) și la 100 % pe timpul verii (1 mai-30 septembrie).
- (4) Prețul de compensare se calculează ex post ca diferența de preț pozitivă dintre prețurile de închidere ale pieței pentru ziua următoare din Elveția și Franța, luând în considerare direcția rezervei istorice de capacitate, care se obține din rezultatul pieței în intervalul de timp pentru ziua următoare, calculul efectuându-se separat pentru fiecare unitate de timp a pieței. În cazul în care diferența de preț este negativă, nu se plătește nicio compensație.

(5) Valoarea compensației calculate în conformitate cu alineatele (1)-(4) se reduce cu 20 % pentru a ține seama de contribuția titularilor de contracte la costurile de întreținere și de investiție ale rețelei.

(6) În cazul în care plățile compensatorii totale către titularii de contracte, calculate în conformitate cu alineatele (1)-(5), depășesc veniturile provenite din congestii de la frontiera franco-elvețiană sau atribuite acesteia, plățile compensatorii se reduc proporțional pentru toți titularii de contracte, pentru a se asigura că plățile compensatorii totale nu depășesc veniturile disponibile din congestii.

(7) Compensația financiară totală pentru fiecare titular de contract, calculată în conformitate cu prezentul articol, se plătește ex post titularilor de contracte, pe bază lunară.

ARTICOLUL 3

Finanțarea compensației

Compensația financiară prevăzută la articolul 2 este finanțată din veniturile din congestii generate în urma alocării capacităților la frontiera franco-elvețiană, fie astfel cum au fost primite în urma unei licitații de capacitate la această frontieră efectuate de JAO, fie atribuite la frontieră prin aplicarea metodologiei de distribuire a veniturilor din congestii.

ARTICOLUL 4

Punerea în aplicare, monitorizarea și soluționarea litigiilor

- (1) ANR-urile din Franța și Elveția convin, dacă este necesar, asupra procedurilor de punere în aplicare a normelor din prezenta anexă în termen de trei luni de la data intrării în vigoare a prezentului acord. Ele transmit ACER, Comisiei și Comitetului mixt un proiect de proceduri în termen de două luni de la data intrării în vigoare a prezentului acord.
- (2) ANR-urile din Franța și Elveția sunt responsabile pentru verificarea respectării de către OST și titularii de contracte a procedurilor elaborate în temeiul alineatului (1), inclusiv a faptului că respectiva compensație acordată titularilor de contracte se limitează la contractele enumerate în secțiunea B din prezenta anexă. Acestea transmit ACER și Comitetului mixt un raport anual privind aplicarea mecanismului de tranziție până la data de 1 martie a anului următor.
- (3) În cazul în care ANR-urile nu reușesc să ajungă la un consens cu privire la procedurile prevăzute la alineatul (1) în termen de trei luni de la data intrării în vigoare a prezentului acord, Elveția poate sesiza Comitetul mixt, care decide cu privire la procedurile de punere în aplicare în termen de șase luni de la data respectivei sesizări.
- (4) În pofida alineatelor (1)-(3), titularii de contracte au dreptul de a beneficia de compensația financiară de la data intrării în vigoare a prezentului acord până la sfârșitul perioadei de tranziție.

SECȚIUNEA B

CONTRACTE DE REZERVARE A CAPACITĂȚII PE TERMEN LUNG CU COMPENSAȚIE FINANCIARĂ

Direcție	Denumirea contractului	Tehnologie	Data maximă de încheiere
FR => CH	EOS CNP Cattenom 3 / 4	Energie nucleară	Încetarea activității de producție a unităților
FR => CH	NOK 94 / EDF 95	Energie nucleară	30.9.2036
FR => CH	EDL Cattenom 3 / 4	Energie nucleară	Încetarea activității de producție a unităților
FR => CH	EDL 2000	Energie nucleară	31.12.2039
FR => CH	Participation Bugey 2	Energie nucleară	Încetarea activității de producție a unității
FR => CH	Participation Bugey 3	Energie nucleară	Încetarea activității de producție a unității
FR => CH	EOS Cleuson Dixence	Hidroenergie	30.4.2030
CH => FR	EOS Cleuson Dixence	Hidroenergie	30.4.2030
FR => CH	Eposson Pompage	Hidroenergie	Încetarea activității de producție a unității
CH => FR	Eposson Turbine	Hidroenergie	Încetarea activității de producție a unității

SECȚIUNEA C

HIDROCENTRALE CARE MENȚIN REZERVE DE CAPACITATE DE PÂNĂ LA 65 MW

Direcție	Denumirea centralei electrice	Rezerva de capacitate maximă [MW]	Data maximă de încheiere
FR => CH	Kembs	35	Încetarea concesiunii (31.12.2035)
FR => CH	FM Chatelot	15	Încetarea concesiunii (31.12.2028)
CH => FR	FM Chatelot	30	Încetarea concesiunii (31.12.2028)
AT => CH	GKW Inn	13,3	Încetarea concesiunii (după 2050)
CH => IT	Kraftwerke Hinterrhein	65	Încetarea concesiunii (31.12.2042)
FR => CH	Bagnes Martigny (Champsec)	2	Încetarea concesiunii (31.12.2041)
CH => FR	Forces Motrices de Mauvoisin	41	Încetarea concesiunii (31.12.2041)

AJUTOARE DE STAT

EXCEPȚII ȘI CLARIFICĂRI

SECȚIUNEA A

MĂSURI COMPATIBILE CU BUNA FUNCȚIONARE
A PIEȚEI INTERNE, ASTFEL CUM SE MENȚIONEAZĂ LA ARTICOLUL 13
ALINEATUL (2) LITERA (c)

- (1) Următoarele măsuri existente din Elveția sunt compatibile cu buna funcționare a pieței interne și nu fac obiectul articolului 14 alineatul (3) litera (b):
 - (a) ajutoarele pentru investiții pentru producția de energie electrică din surse regenerabile de energie în conformitate cu articolele 25-29 din Legea energiei¹ (denumită în continuare „EnG”), inclusiv scutirea temporară de plata redevențelor pentru apă în conformitate cu articolul 50a din Legea privind energia hidroelectrică)²;
 - (b) contractele pe diferență pentru producția de energie electrică din surse regenerabile de energie în conformitate cu articolele 29a-29e din EnG;
 - (c) contribuția la costurile de exploatare pentru biomasă, în conformitate cu articolul 33a din EnG;
 - (d) garanțiile geotermale în conformitate cu articolul 33 din EnG;

¹ Energiegesetz, 30 septembrie 2016 (EnG, SR 730.0), versiune aplicabilă de la 1 ianuarie 2025.

² Bundesgesetz über die Nutzbarmachung der Wasserkräfte, 22 decembrie 1916 (WRG, SR 721 80), versiune aplicabilă la 1 ianuarie 2023.

- (e) compensațiile pentru măsurile privind fluxul rezidual în conformitate cu articolul 80 alineatul (2) din Legea privind protecția apelor¹ și
 - (f) compensațiile pentru măsurile de refacere ecologică legate de energia hidroelectrică (fluctuațiile debitului, transportul sedimentelor și migrația aferentă pescuitului) în conformitate cu articolul 34 din EnG.
- (2) Autoritățile elvețiene se angajează că, de la intrarea în vigoare a prezentului acord, instalațiilor care nu beneficiază de o derogare în temeiul articolului 5 alineatul (2) litera (b) sau al articolului 5 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2019/943² li se poate acorda un ajutor nou pentru producția de energie electrică în temeiul măsurilor menționate la punctul 1 numai dacă:
- acestea trebuie să își vândă producția de energie electrică pe piață;
 - acestea nu sunt stimulate să își ofere producția sub costurile lor marginale și nu primesc ajutor de exploatare pentru producție în nicio perioadă în care valoarea de piață a producției respective este negativă.
- (3) Dispozițiile de la punctul 1 literele (a) și (b) încetează să se aplice la 10 ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord, iar cele de la punctul 1 literele (c)-(f) încetează să se aplice la șase ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord. După expirarea acestor termene, autoritatea elvețiană de supraveghere include măsurile respective în activitatea de supraveghere permanentă efectuată în temeiul articolului 15 alineatul (4).

¹ Bundesgesetz über den Schutz der Gewässer, 24 ianuarie 1991 (GschG, SR 814 20), versiune aplicabilă la 1 februarie 2023.

² Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, JO L 158, 14.6.2019, p. 54, astfel cum se aplică în conformitate cu anexa.

SECȚIUNEA B

CATEGORII DE AJUTOARE CARE POT FI CONSIDERATE COMPATIBILE CU BUNA FUNȚIONARE A PIEȚEI INTERNE, ASTFEL CUM SE MENȚIONEAZĂ LA ARTICOLUL 13 ALINEATUL (3) LITERA (e)

Următoarele categorii de ajutoare pot fi considerate compatibile cu buna funcționare a pieței
interne:

[...]

SECȚIUNEA C

EXCEPTĂRI PE CATEGORII, ASTFEL CUM SE MENȚIONEAZĂ LA ARTICOLUL 13 ALINEATUL (4)

Ajutoarele sunt considerate compatibile cu buna funcționare a pieței interne și sunt exceptate de la cerințele de notificare prevăzute la articolul 14 în cazul în care sunt acordate în conformitate cu condițiile de fond prevăzute în următoarele dispoziții:

- (a) Capitolele I și III din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO UE L 187, 26.6.2014, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2023/1315 al Comisiei 23 iunie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat și a Regulamentului (UE) 2022/2473 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO UE L 167, 30.6.2023, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1315/oj>);
- (b) articolele 1-6 din Decizia Comisiei din 20 decembrie 2011 privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de serviciu public acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general (JO L 7, 11.1.2012, p. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2832/oj>).

SECȚIUNEA D

AJUTOARE *DE MINIMIS*, ASTFEL CUM SE MENȚIONEAZĂ LA ARTICOLUL 13 ALINEATUL (6)

Termenul „ajutoare *de minimis*” are sensul atribuit acestuia în Regulamentul (UE) 2023/2831 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis* (JO UE L, 2023/2831, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj>).

În cazul ajutoarelor acordate întreprinderilor cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general, termenul „ajutoare *de minimis*” are sensul atribuit acestuia în Regulamentul (UE) 2023/2832 al Comisiei din 12 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor *de minimis* acordate întreprinderilor care prestează servicii de interes economic general (JO L, 2023/2832, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2382/oj>).

AJUTOARE DE STAT

ACTE GENERALE ȘI SECTORIALE APLICABILE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ
ASTFEL CUM SE MENȚIONEAZĂ LA ARTICOLUL 14 ALINEATUL (2)

SECȚIUNEA A

ACTE GENERALE ȘI SECTORIALE

- (1) În sensul părții III și în temeiul articolului 14 alineatul (2) din prezentul contract, Uniunea aplică următoarele acte:
- (a) Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO UE L 248, 24.9.2015, p. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj>);
 - (b) Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2015/1589 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO UE L 140, 30.4.2004, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj>), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2016/2105 al Comisiei din 1 decembrie 2016 de modificare a anexei I la Regulamentul (CE) nr. 794/2004 în ceea ce privește formularul care trebuie utilizat pentru notificarea ajutoarelor de stat în sectorul pescuitului și acvaculturii (JO UE L 327, 2.12.2016, p. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/2105/oj>);

- (c) Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO UE L 187, 26.6.2014, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2023/1315 al Comisiei 23 iunie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat și a Regulamentului (UE) 2022/2473 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO UE L 167, 30.6.2023, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1315/oj>);
- (d) Decizia Comisiei din 20 decembrie 2011 privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de serviciu public acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general (JO UE L 7, 11.1.2012, p. 3, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/21\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/21(1)/oj));
- (e) Regulamentul (UE) 2023/2831 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis* (JO UE L, 2023/2831, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj>);
- (f) Regulamentul (UE) 2023/2832 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor *de minimis* acordate întreprinderilor care prestează servicii de interes economic general (JO UE L, 2023/2832, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2832/oj>).

- (2) În sensul părții III și în temeiul articolului 14 alineatul (3) din prezentul acord, Elveția instituie și menține un sistem de supraveghere a ajutoarelor de stat care să asigure în orice moment un nivel de supraveghere și de asigurare a respectării normelor echivalent cu cel aplicat de Uniune, astfel cum se prevede la articolul 14 alineatul (2) și la punctul 1 din prezenta secțiune.

SECȚIUNEA B

ORIENTĂRI, COMUNICĂRI ȘI PRACTICA DECIZIONALĂ ALE COMISIEI

- (1) În sensul părții III și în temeiul articolului 14 alineatul (3) din prezentul acord, autoritatea de supraveghere elvețiană și autoritățile judiciare competente din Elveția țin seama în mod corespunzător și urmează, în măsura posibilului, orientările și comunicările relevante obligatorii pentru Comisie, precum și practica sa decizională, pentru a asigura un nivel de supraveghere și de asigurare a respectării normelor echivalent cu cel al Uniunii.
- (2) Comisia transmite Comitetului mixt și publică orientările și comunicările pe care le consideră relevante în temeiul acordului.

MEDIU

Actele juridice relevante ale Uniunii privind protecția mediului menționate la articolul 20 și la articolul 27 alineatul (3) din prezentul acord sunt următoarele:

- (1) 32011 L 0092: Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (JO UE L 26, 28.1.2012, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj>), astfel cum a fost modificată prin:
 - 32014 L 0052: Directiva 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (JO UE L 124, 25.4.2014, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/52/oj>).
- (2) 32001 L 0042: Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (JO L 197, 21.7.2001, p. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).
- (3) 32016 L 0802: Directiva (UE) 2016/802 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind reducerea conținutului de sulf din anumiți combustibili lichizi (JO L 132, 21.5.2016, p. 58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/802/oj>).

- (4) 32010 L 0075: Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) (JO UE L 334, 17.12.2010, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj>).
- (5) 32009 L 0147: Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (JO UE L 20, 26.1.2010, p. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>), astfel cum a fost modificată prin:
- 32013 L 0017: Directiva 2013/17/UE a Consiliului din 13 mai 2013 de adaptare a anumitor directive în domeniul mediului, având în vedere aderarea Republicii Croația (JO UE L 158, 10.6.2013, p. 193, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/17/oj>),
 - 32019 R 1010: Regulamentul (UE) 2019/1010 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind alinierea obligațiilor de raportare în domeniul legislației legate de mediu și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 166/2006 și (UE) nr. 995/2010 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2002/49/CE, 2004/35/CE, 2007/2/CE, 2009/147/CE și 2010/63/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 338/97 și (CE) nr. 2173/2005 ale Consiliului și a Directivei 86/278/CEE a Consiliului (JO UE L 170, 25.6.2019, p. 115, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1010/oj>).

- (6) 32004 L 0035: Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (JO UE L 143, 30.4.2004, p. 56, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/35/oj>), astfel cum a fost modificată prin:
- 32006 L 0021: Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive și de modificare a Directivei 2004/35/CE (JO UE L 102, 11.4.2006, p. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/21/oj>),
 - 32009 L 0031: Directiva 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon și de modificare a Directivei 85/337/CEE a Consiliului, precum și a Directivelor 2000/60/CE, 2001/80/CE, 2004/35/CE, 2006/12/CE, 2008/1/CE și a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului (JO UE L 140, 5.6.2009, p. 114, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj>),
 - 32013 L 0030: Directiva 2013/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iunie 2013 privind siguranța operațiunilor petroliere și gaziere offshore și de modificare a Directivei 2004/35/CE (JO UE L 178, 28.6.2013, p. 66, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/30/oj>),

- 32019 R 1010: Regulamentul (UE) 2019/1010 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind alinierea obligațiilor de raportare în domeniul legislației legate de mediu și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 166/2006 și (UE) nr. 995/2010 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2002/49/CE, 2004/35/CE, 2007/2/CE, 2009/147/CE și 2010/63/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 338/97 și (CE) nr. 2173/2005 ale Consiliului și a Directivei 86/278/CEE a Consiliului (JO UE L 170, 25.6.2019, p. 115, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1010/oj>).
-

ENERGIA DIN SURSE REGENERABILE

Cu excepția cazului în care se prevede altfel în adaptările tehnice:

- drepturile și obligațiile prevăzute în actele juridice din prezenta anexă pentru statele membre ale Uniunii se interpretează ca fiind prevăzute pentru Elveția;
- trimiterile la persoane fizice sau juridice care își au reședința sau sunt stabilite în statele membre ale Uniunii din aceste acte se interpretează ca incluzând trimiterile la persoane fizice sau juridice care își au reședința sau sunt stabilite în Elveția.

Aplicarea acestor dispoziții se efectuează cu respectarea deplină a dispozițiilor instituționale prevăzute în partea V din prezentul acord.

ACTE LA CARE SE FACE TRIMITERE

- (1) 32018 L 2001: Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO UE L 328, 21.12.2018, p. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>), astfel cum a fost modificată prin:
- 32023 L 2413: Directiva (UE) 2023/2413 a Parlamentului European și a Consiliului din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului (JO UE L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>),
 - 32022 R 0759: Regulamentul delegat (UE) 2022/759 al Comisiei din 14 decembrie 2021 de modificare a anexei VII la Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește o metodologie de calculare a cantității de energie din surse regenerabile utilizată pentru răcire și pentru răcirea centralizată (JO UE L 139, 18.5.2022, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/759/oj),
 - 32024 L1711: Directiva (UE) 2024/1711 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Directivelor (UE) 2018/2001 și (UE) 2019/944 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii (JO L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj>).

În sensul prezentului acord, dispozițiile Directivei (UE) 2018/2001 se citesc cu următoarele adaptări:

(a) la articolul 2, se adaugă următorul text:

„Definiția unui termen se aplică numai în cazul în care acest termen este utilizat într-o dispoziție care a fost încorporată în anexa VI la Acordul dintre Uniunea Europeană și Elveția privind energia electrică.”;

(b) articolul 3 se adaptează după cum urmează:

(i) alineatul (1) nu se aplică;

(ii) alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„Elveția stabilește un obiectiv orientativ privind o pondere de 48,4 % a energiei din surse regenerabile în consumul său final brut de energie în 2030. Comitetul mixt adaptează obiectivul respectiv pentru perioadele de după 2030, ținând seama de obiectivul aplicabil în Uniune. Cel puțin o dată la doi ani, Elveția publică informații și informează Comitetul mixt instituit prin Acordul dintre Uniunea Europeană și Elveția privind energia electrică cu privire la progresele înregistrate în vederea atingerii acestui obiectiv și cu privire la punerea în aplicare a articolelor 19 și 26-31a din Directiva (UE) 2018/2001, astfel cum se prevede în anexa VI la acordul respectiv.”;

(iii) la alineatul (3c), litera (a) se înlocuiește cu următorul text:

„(a) utilizarea buștenilor de gater, a buștenilor de furnir, a lemnului rotund industrial, a buturugilor și a rădăcinilor pentru producerea de energie electrică.”;

(iv) alineatul (3c) litera (b) și alineatele (4), (5) și (6) nu se aplică;

(v) alineatul (4a) se adaptează după cum urmează:

„(4a) Elveția stabilește un cadru, care poate include scheme de sprijin și măsuri de facilitare a optării pentru contracte de achiziție de energie electrică din surse regenerabile, care să permită implementarea energiei electrice din surse regenerabile la un nivel care să fie în concordanță cu obiectivul național menționat la alineatul (2). În special, cadrul respectiv abordează barierele rămase în calea unui nivel ridicat de aprovizionare cu energie din surse regenerabile și a dezvoltării infrastructurii de transport, de distribuție și de stocare necesare, inclusiv a stocării energiei în același amplasament. La elaborarea cadrului respectiv, Elveția ține seama de cantitatea suplimentară de energie electrică din surse regenerabile necesară pentru a răspunde cererii în sectorul transporturilor, al industriei, al încălzirii și răcirii clădirilor, precum și pentru producția de combustibili din surse regenerabile de origine nebiologică.”;

(c) articolul 5 nu se aplică;

(d) articolele 8-14 nu se aplică;

(e) articolul 15 și articolele 15b-16f nu se aplică; în schimb, Elveția menține și stabilește norme comparabile pentru a atinge obiectivul de creștere a ponderii energiei electrice din surse regenerabile. Aceste norme includ:

(i) atribuirea de zone în care pot fi construite instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile;

(ii) participarea publicului;

- (iii) proceduri rapide și eficiente de acordare a autorizațiilor;
- (iv) statutul adecvat de interes public pentru sursele regenerabile de energie;
- (f) articolul 15a nu se aplică;
- (g) articolul 17 nu se aplică;
- (h) articolul 18 alineatele (1), (2) și (4)-(6) nu se aplică;
- (i) articolul 18 alineatul (3) se înlocuiește cu următorul text:

„Elveția creează un cadru pentru a garanta că un număr suficient de instalatori formați și calificați de (i) toate formele de sisteme de încălzire și răcire din surse regenerabile din clădiri, industrie și agricultură, (ii) sisteme fotovoltaice solare, inclusiv sisteme de stocare a energiei, și de (iii) puncte de reîncărcare care să permită răspunsul la variațiile cererii asigură creșterea ponderii energiei din surse regenerabile necesară pentru realizarea obiectivului stabilit în conformitate cu articolul 3 alineatul (2).”;
- (j) Elveția nu aplică articolul 19 altor tipuri de energie decât energia electrică produsă din bușteni de gater, bușteni de furnir, lemn rotund industrial, buturugi și rădăcini;
- (k) articolul 20 și articolul 20a alineatele (3) și (4) nu se aplică;
- (l) Articolul 20a alineatele (1), (2) și (5) se aplică după trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord;

- (m) articolele 21 și 22 nu se aplică; în schimb, Elveția menține și stabilește norme comparabile privind autoconsumatorii de energie din surse regenerabile și comunitățile de energie din surse regenerabile în domeniul energiei electrice;
- (n) articolele 22a-25 nu se aplică;
- (o) la articolul 26, se adaugă următorul text:

„Elveția poate stabili ponderea sa de biocombustibili, biolichide și combustibili din biomasă produși din culturi alimentare și furajere la 0 %.”;
- (p) articolul 27 alineatele (1)-(5) nu se aplică;
- (q) articolul 28 alineatele (6) și (7) nu se aplică;
- (r) articolul 29 alineatele (7a) și (7b) nu se aplică;
- (s) articolul 29a alineatul (2) nu se aplică;

(t) articolul 30 se modifică după cum urmează:

(i) la alineatul (1) primul paragraf, teza introductivă se înlocuiește cu următorul text:

„În cazul în care combustibilii din surse regenerabile sunt luați în calcul în vederea atingerii obiectivelor menționate la articolul 3 alineatul (2), statele membre impun operatorilor economici, prin intermediul unor audituri obligatorii, independente și transparente, în conformitate cu actul de punere în aplicare adoptat în temeiul alineatului (8) de la prezentul articol, să demonstreze că au fost îndeplinite criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute la articolul 29 alineatele (2)-(7) și alineatul (10) și la articolul 29a alineatul (1) pentru combustibili din surse regenerabile. În acest scop, statele membre impun operatorilor economici să utilizeze un sistem de echilibrare a masei care:”;

(ii) alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„(2) Atunci când un lot este prelucrat, informațiile referitoare la caracteristicile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră ale lotului se ajustează și se alocă rezultatelor producției în conformitate cu următoarele reguli:

(a) atunci când prelucrarea unui lot de materii prime duce la obținerea unui singur rezultat al producției care este destinat producerii de biocombustibili, de biolichide sau de combustibili din biomasă sau de combustibili din surse regenerabile de origine nebiologică, dimensiunea lotului și cantitățile aferente ale caracteristicilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră sunt ajustate prin aplicarea unui factor de conversie care reprezintă raportul dintre masa rezultatului producției care este destinat unei astfel de produceri și masa de materii prime care intră în proces;

(b) atunci când prelucrarea unui lot de materii prime duce la obținerea mai multor rezultate ale producției care sunt destinate producerii de biocombustibili, de biolichide sau de combustibili din biomasă sau de combustibili din surse regenerabile de origine nebiologică, pentru fiecare rezultat al producției în parte se aplică un factor de conversie separat și se folosește un bilanț masic separat.”;

(iii) la alineatul (3) primul paragraf, prima teză se înlocuiește cu următorul text:

„(1) Statele membre iau măsuri pentru a se asigura că operatorii economici prezintă informații fiabile privind respectarea criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră stabilite la articolul 29 alineatele (2)-(7) și (10) și la articolul 29a alineatul (1) și că operatorii economici pun la dispoziția statelor membre relevante, la cerere, datele utilizate pentru elaborarea informațiilor respective.”;

(iv) la alineatul (3) al doilea paragraf, prima teză se înlocuiește cu următorul text:

„Obligațiile prevăzute la prezentul alineat se aplică indiferent dacă respectivii combustibili din surse regenerabile sunt produși sau importați în interiorul Uniunii.”;

(v) la alineatul (10), teza introductivă se înlocuiește cu următorul text:

„(10) La cererea Elveției, care poate fi întemeiată pe cererea unui operator economic, Comisia, pe baza tuturor dovezilor disponibile, verifică dacă, în ceea ce privește o sursă de combustibili din surse regenerabile, au fost respectate criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute la articolul 29 alineatele (2)-(7) și alineatul (10) și la articolul 29a alineatul (1).”;

(vi) la alineatul (10), literele (a) și (b) se înlocuiesc cu următorul text:

„(a) să ia în considerare combustibilii din surse regenerabile din sursa respectivă în scopurile menționate la articolul 29 alineatul (1) primul paragraf literele (a), (b) și (c); sau

(b) prin derogare de la alineatul (9), să impună furnizorilor sursei de combustibili din surse regenerabile să furnizeze dovezi suplimentare ale respectării criteriilor respective de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și a pragurilor respective de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.”;

(u) articolul 31a alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

„Până la 21 noiembrie 2024, Comisia se asigură că este creată o bază de date a Uniunii pentru a permite urmărirea combustibililor lichizi și gazoși din surse regenerabile (denumită în continuare „baza de date a Uniunii”).

(v) articolele 32-39 nu se aplică;

(w) anexele I, IA, IV și VIII nu se aplică;

(x) literele (a) și (p) din partea A din anexa IX nu se aplică;

(y) anexele X și XI nu se aplică.

- (2) 32019 R807: Regulamentul delegat (UE) 2019/807 al Comisiei din 13 martie 2019 de completare a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește stabilirea materiilor prime care prezintă riscuri ridicate din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor, în cazul cărora se observă o expansiune semnificativă a suprafeței de producție în detrimentul terenurilor care stochează cantități ridicate de carbon și certificarea biocombustibililor, a biolichidelor și a combustibililor din biomasă care prezintă riscuri reduse din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor (JO UE L 133, 21.5.2019, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/807/oj).
- (3) 32023 R 1184: Regulamentul delegat (UE) 2023/1184 al Comisiei din 10 februarie 2023 de completare a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului prin instituirea unei metodologii a Uniunii de stabilire a unor norme detaliate pentru producția de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi (JO UE L 157, 20.6.2023, p.11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1184/oj).
- (4) 32024 R 1408: Regulamentul delegat (UE) 2024/1408 al Comisiei de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2023/1184 al Comisiei în ceea ce privește alinierea unui termen tehnic la Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului (JO UE L, 2024/1408, 21.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1408/oj).
- (5) 32023 R 1640: Regulamentul delegat (UE) 2023/1640 al Comisiei din 5 iunie 2023 privind metodologia de stabilire a ponderii biocombustibililor și a biogazului pentru transporturi rezultând din prelucrarea biomasei împreună cu combustibili fosili în cadrul unui proces comun (JO UE L 205, 18.8.2023, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1640/oj).

- (6) 32023 R 1185: Regulamentul delegat (UE) 2023/1185 al Comisiei din 10 februarie 2023 de completare a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului prin stabilirea unui prag minim pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de combustibilii pe bază de carbon reciclat și prin specificarea unei metodologii de evaluare a reducerilor de emisii de gaze cu efect de seră obținute de la combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi și de la combustibilii pe bază de carbon reciclat (JO L 157, 20.6.2023, p. 20, http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1185/oj)

În sensul prezentului acord, dispozițiile Regulamentului delegat (UE) 2023/1185 se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) dispozițiile Regulamentului delegat (UE) 2023/1185 privind calcularea obiectivelor privind combustibilii și energia electrică din surse regenerabile furnizate sectorului transporturilor și a obiectivelor privind biocombustibilii avansați și biogazul care fac trimitere la articolul 25 alineatul (2) din Directiva (UE) 2018/2001 nu se aplică;
- (b) dispozițiile Regulamentului delegat (UE) 2023/1185 referitoare la combustibilii pe bază de carbon reciclat nu se aplică.
- (7) 32022 R 2448: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2448 al Comisiei din 13 decembrie 2022 de stabilire a unor orientări operaționale privind dovezile pentru demonstrarea conformității cu criteriile de durabilitate aplicabile biomasei forestiere, prevăzute la articolul 29 din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului (JO UE L 320, 14.12.2022, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/2448/oj).

- (8) 32022 D 599: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/599 a Comisiei din 8 aprilie 2022 privind recunoașterea sistemului voluntar „Biomass Biofuels Sustainability” (2BSvs) în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibili pe bază de carbon reciclat (JO UE L 114, 12.4.2022, p. 173, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/599/oj)
- (9) 32022 D 600: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/600 a Comisiei din 8 aprilie 2022 privind recunoașterea sistemului voluntar „Bonsucro EU” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibili pe bază de carbon reciclat (JO UE L 114, 12.4.2022, p. 176, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/600/oj)
- (10) 32022 D 601: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/601 a Comisiei din 8 aprilie 2022 privind recunoașterea sistemului voluntar „Better Biomass” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibili pe bază de carbon reciclat (JO UE L 114, 12.4.2022, p. 179, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/601/oj)
- (11) 32022 D 602: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/602 a Comisiei din 8 aprilie 2022 privind recunoașterea sistemului voluntar „International Sustainability & Carbon Certification – ISCC EU” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibili pe bază de carbon reciclat (JO UE L 114, 12.4.2022, p. 182, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/602/oj)

- (12) 32022 D 604: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/604 a Comisiei din 8 aprilie 2022 privind recunoașterea sistemului voluntar „Red Tractor Farm Assurance Crops and Sugar Beet Scheme” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibili pe bază de carbon reciclat (JO UE L 114, 12.4.2022, p. 188, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/604/oj)
- (13) 32022 D 605: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/605 a Comisiei din 8 aprilie 2022 privind recunoașterea sistemului voluntar „REDcert-EU” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibili pe bază de carbon reciclat (JO UE L 114, 12.4.2022, p. 191, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/605/oj)
- (14) 32022 D 606: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/606 a Comisiei din 8 aprilie 2022 privind recunoașterea sistemului voluntar „Round Table on Responsible Soy with EU RED Requirements (RTRS EU RED)” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibili pe bază de carbon reciclat (JO UE L 114, 12.4.2022, p. 194, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/606/oj)
- (15) 32022 D 607: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/607 a Comisiei din 8 aprilie 2022 privind recunoașterea sistemului voluntar „Roundtable on Sustainable Biomaterials (RSB) EU RED” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibili pe bază de carbon reciclat (JO UE L 114, 12.4.2022, p. 197, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/607/oj)

- (16) 32022 D 608: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/608 a Comisiei din 8 aprilie 2022 privind recunoașterea sistemului „Scottish Quality Crops Farm Assurance Scheme (SQC)” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibili pe bază de carbon reciclat (JO UE L 114, 12.4.2022, p. 200, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/608/oj)
- (17) 32022 D 609: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/609 a Comisiei din 8 aprilie 2022 privind recunoașterea sistemului voluntar „SURE” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibili pe bază de carbon reciclat (JO UE L 114, 12.4.2022, p. 203, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/609/oj)
- (18) 32022 D 610: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/610 a Comisiei din 8 aprilie 2022 privind recunoașterea sistemului „Trade Assurance Scheme for Combinable Crops (TASCC)” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibili pe bază de carbon reciclat (JO UE L 114, 12.4.2022, p. 206, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/610/oj)
- (19) 32022 D 611: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/611 a Comisiei din 8 aprilie 2022 privind recunoașterea sistemului „Universal Feed Assurance Scheme (UFAS)” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibili pe bază de carbon reciclat (JO UE L 114, 12.4.2022, p. 209, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/611/oj)

- (20) 32022 D 2461: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2461 a Comisiei din 14 decembrie 2022 de recunoaștere a sistemului „KZR INiG” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește biocombustibilii, biolichidele, combustibilii din biomasă, combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibilii pe bază de carbon reciclat și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2022/603 a Comisiei (JO UE L 321, 15.12.2022, p. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/2461/oj)
- (21) 32022 D 1657: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1657 a Comisiei din 26 septembrie 2022 privind recunoașterea sistemului voluntar „Sustainable Biomass Program” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibili pe bază de carbon reciclat (JO UE L 249, 27.9.2022, p. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/1657/oj)
- (22) 32022 D 1656: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1656 a Comisiei din 26 septembrie 2022 privind recunoașterea sistemului „Austrian agricultural certification scheme (AACS)” în vederea demonstrării conformității cu cerințele stabilite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului pentru biocombustibili, biolichide, combustibilii din biomasă, combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și combustibilii pe bază de carbon reciclat (JO UE L 249, 27.9.2022, p. 50, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/1656/oj)
- (23) 32022 R 996: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/996 al Comisiei din 14 iunie 2022 privind normele de verificare a criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și a criteriilor privind riscurile reduse din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor (JO UE L 168, 27.6.2022, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/996/oj).

- (24) 32022 D 1655: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1655 a Comisiei din 26 septembrie 2022 de recunoaștere a raportului care include informații privind emisiile tipice de gaze cu efect de seră produse ca urmare a cultivării de soia în Argentina, în temeiul articolului 31 alineatele (3) și (4) din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului (JO UE L 249, 27.9.2022, p. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/1655/oj)
- (25) 32024 D 861: Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/861 a Comisiei din 15 martie 2024 privind recunoașterea raportului care include informații privind emisiile tipice de gaze cu efect de seră provenite din cultivarea de semințe oleaginoase de rapiță în Canada în temeiul articolului 31 alineatele (3) și (4) din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului (JO UE L, 2024/861, 19.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/861/oj)
- (26) 32023 D 1760: Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1760 a Comisiei din 11 septembrie 2023 privind recunoașterea raportului care include informații privind emisiile tipice de gaze cu efect de seră provenite din cultivarea de semințe oleaginoase de rapiță în Australia, în temeiul articolului 31 alineatele (3) și (4) din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului (JO UE L 224, 12.9.2023, p. 105, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/1760/oj)
-

ANEXĂ PRIVIND APLICAREA ARTICOLULUI 49 DIN PREZENTUL ACORD

ARTICOLUL 1

Lista activităților agențiilor Uniunii, a sistemelor de informații și a altor activități la care Elveția urmează să contribuie financiar

Elveția contribuie financiar la următoarele:

(a) agenții:

- Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei, instituită prin Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (JO L 158, 14.6.2019, p. 22, astfel cum se aplică în conformitate cu anexa I la acord), ținând seama de domeniul de aplicare al prezentului acord, pentru 85 % din linia bugetară de subvenții a Uniunii pentru anul în cauză;

(b) sisteme de informații:

- baza de date a Uniunii, astfel cum a fost instituită prin Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82, astfel cum se aplică în conformitate cu anexa VI la acord);

(c) alte activități:

niciuna;

ARTICOLUL 2

Condiții de plată

(1) Plățile datorate în temeiul articolului 49 din acord se efectuează în conformitate cu prezentul articol.

(2) La emiterea cererii de fonduri pentru exercițiul financiar, Comisia comunică Elveției următoarele informații:

(a) quantumul contribuției operaționale și

(b) quantumul taxei de participare.

(3) Comisia comunică Elveției, cât mai curând posibil și cel târziu la data de 16 aprilie a fiecărui exercițiu financiar, următoarele informații referitoare la participarea Elveției:

- (a) cuantumurile creditelor de angajament din bugetul anual votat al Uniunii înscrise pe linia (liniile) relevantă (relevante) de subvenții a (ale) bugetului Uniunii pentru anul în cauză pentru fiecare agenție a Uniunii, luând în considerare, pentru fiecare agenție, orice contribuție operațională ajustată, astfel cum este definită la articolul 1, precum și cuantumurile creditelor de angajament aferente bugetului votat al Uniunii pentru anul în cauză pentru bugetul relevant al sistemelor de informații și al altor activități, referitoare la participarea Elveției în conformitate cu articolul 1;
- (b) cuantumul taxei de participare menționate la articolul 49 alineatul (7) din prezentul acord și
- (c) în ceea ce privește agențiile, în anul N+1, cuantumurile angajamentelor bugetare asumate din creditele de angajament autorizate în anul N pe linia (liniile) bugetară (bugetare) relevantă (relevante) de subvenții a (ale) Uniunii în raport cu bugetul anual al Uniunii înscris pe linia (liniile) relevantă (relevante) de subvenții a (ale) Uniunii pentru anul N.

(4) Pe baza proiectului său de buget, Comisia furnizează o estimare a informațiilor menționate la alineatul (3) literele (a) și (b) cât mai rapid posibil și cel târziu până la data de 1 septembrie a exercițiului financiar.

(5) Comisia adresează Elveției, cel târziu la 16 aprilie și, dacă acest lucru se aplică agenției, sistemului de informații sau unei alte activități relevante, cel mai devreme la 22 octombrie și cel târziu la data de 31 octombrie a fiecărui exercițiu financiar, o cerere de fonduri care corespunde contribuției Elveției în temeiul prezentului acord pentru fiecare dintre agențiile, sistemele de informații și alte activități la care participă Elveția.

(6) Cererea (cererile) de fonduri menționată(e) la alineatul (5) este (sunt) structurată(e) în tranșe după cum urmează:

- (a) prima tranșă a fiecărui an, în legătură cu cererea de fonduri care urmează să fie lansată până la 16 aprilie, corespunde unei sume de până la echivalentul estimării contribuției financiare anuale pentru agenția, sistemul de informații sau o altă activitate în cauză menționată la alineatul (4);

Elveția plătește suma indicată în această cerere de fonduri în termen de cel mult 60 de zile de la lansarea cererii de fonduri;

- (b) în cazurile aplicabile, a doua tranșă a anului, în legătură cu cererea de fonduri care urmează să fie lansată cel mai devreme la 22 octombrie și cel târziu la 31 octombrie, corespunde diferenței dintre cuantumul menționat la alineatul (4) și cuantumul menționat la alineatul (5), în cazul în care cuantumul menționat la alineatul (5) este mai mare.

Elveția plătește suma indicată în cererea de fonduri cel târziu la 21 decembrie.

Pentru fiecare cerere de fonduri, Elveția poate efectua plăți separate pentru fiecare agenție, fiecare sistem de informații sau fiecare altă activitate.

- (7) În primul an de punere în aplicare a prezentului acord, Comisia emite o cerere de fonduri unică, în termen de 90 de zile de la data semnării prezentului acord.

Elveția plătește suma indicată în cererea de fonduri în termen de cel mult 60 de zile de la lansarea cererii de fonduri.

- (8) Orice întârziere la plata contribuției financiare duce la plata de către Elveția a unei dobânzi penalizatoare care se aplică sumei restante la scadență, până în ziua în care respectiva sumă restantă este plătită integral.

Rata dobânzii pentru creanțele neplătite la scadență este rata aplicată de Banca Centrală Europeană principalelor sale operațiuni de refinanțare, astfel cum este publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C în vigoare în prima zi a lunii de scadență, sau 0 %, alegându-se cea mai mare dintre cele două rate, plus 3,5 puncte procentuale.

ARTICOLUL 3

Ajustarea contribuției financiare a Elveției la agențiile Uniunii în funcție de punerea în aplicare

Ajustarea contribuției financiare a Elveției la agențiile Uniunii se efectuează în anul $N + 1$, în care contribuția operațională inițială se ajustează în sens ascendent sau descendent cu diferența dintre contribuția operațională inițială și o contribuție ajustată calculată prin aplicarea cheii de contribuție pentru anul N la cuantumul angajamentelor bugetare asumate din creditele de angajament autorizate în anul N în cadrul liniei (liniilor) bugetare de subvenții relevante a (ale) Uniunii. Dacă este cazul, diferența ia în considerare, pentru fiecare agenție, contribuția operațională ajustată în funcție de procentaj, astfel cum este definită la articolul 1.

ARTICOLUL 4

Dispoziții tranzitorii

În cazul în care data intrării în vigoare a prezentului acord nu este 1 ianuarie, prezentul articol se aplică prin derogare de la articolul 2.

Pentru primul an de punere în aplicare a acordului, în ceea ce privește contribuția operațională datorată pentru anul în cauză aplicabilă agenției, sistemului de informații sau altei activități relevante, astfel cum se stabilește în conformitate cu articolul 49 din acord și cu articolele 1-3 din prezenta anexă, contribuția operațională se reduce *pro rata temporis* prin înmulțirea cuantumului contribuției operaționale anuale datorate cu raportul dintre:

- (a) numărul de zile calendaristice de la data intrării în vigoare a prezentului acord până la data de 31 decembrie a anului în cauză și
- (b) numărul total de zile calendaristice ale anului în cauză.

PROTOCOL

PROTOCOLUL PRIVIND INSTANȚA DE ARBITRAJ

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII PRELIMINARE

ARTICOLUL I.1

Domeniu de aplicare

În cazul în care una dintre părțile contractante (denumite în continuare „părțile”) supune un litigiu arbitrajului în conformitate cu articolul 32 alineatul (2) sau cu articolul 33 alineatul (2) din prezentul acord, se aplică regulile stabilite în prezentul protocol.

ARTICOLUL I.2

Grefă și servicii de secretariat

Biroul Internațional al Curții Permanente de Arbitraj de la Haga (denumit în continuare „Biroul Internațional”) îndeplinește funcțiile de grefă și asigură serviciile de secretariat necesare.

ARTICOLUL I.3

Notificări și calcularea termenelor

- (1) Notificările, inclusiv comunicările sau propunerile, pot fi transmise prin orice mijloc de comunicare care certifică sau permite certificarea transmiterii lor.
- (2) Aceste notificări pot fi transmise pe cale electronică numai în cazul în care o adresă a fost desemnată sau autorizată de către o parte special în acest scop.
- (3) Astfel de notificări către părți se transmit, în cazul Elveției, Diviziei pentru Europa a Elveției din cadrul Departamentului Federal al Afacerilor Externe și, în cazul Uniunii, Serviciului Juridic al Comisiei.
- (4) Orice termen prevăzut de prezentul protocol începe să curgă din ziua următoare datei la care are loc un eveniment sau o acțiune. Dacă ultima zi pentru transmiterea unui document coincide cu o zi nelucrătoare a instituțiilor Uniunii sau a Guvernului Elveției, termenul de transmitere a documentului se încheie în ziua lucrătoare imediat următoare. Zilele nelucrătoare care se încadrează în acest termen se includ în calcul.

ARTICOLUL I.4

Notificarea arbitrajului

- (1) Partea care ia inițiativa de a recurge la arbitraj (denumită în continuare „reclamantul”) transmite celeilalte părți (denumită în continuare „pârâtul”) și Biroului Internațional o notificare a cererii de arbitraj.

- (2) Procedurile de arbitraj se consideră ca începând în ziua următoare celei în care pârâtul primește notificarea cererii de arbitraj.
- (3) Notificarea cererii de arbitraj include următoarele informații:
- (a) cererea de înaintare a litigiului spre arbitraj;
 - (b) numele și datele de contact ale părților;
 - (c) numele și adresa reprezentantului (reprezentanților) reclamantului;
 - (d) temeiul juridic al procedurii este articolul 32 alineatul (2) sau articolul 33 alineatul (2) din prezentul acord și:
 - (i) în cazurile menționate la articolul 32 alineatul (2) din prezentul acord, chestiunea care a cauzat litigiul, astfel cum a fost înscrisă oficial, în vederea soluționării, pe ordinea de zi a Comitetului mixt, în conformitate cu articolul 32 alineatul (1) din prezentul acord și
 - (ii) în cazurile menționate la articolul 33 alineatul (2) din prezentul acord, hotărârea instanței de arbitraj, orice măsuri de punere în aplicare menționate la articolul 32 alineatul (5) din prezentul acord și măsurile compensatorii contestate;
 - (e) indicarea oricărei norme care se află la originea litigiului sau care are legătură cu acesta;
 - (f) o scurtă descriere a litigiului; și
 - (g) desemnarea unui arbitru sau, în cazul în care urmează să fie numiți cinci arbitri, desemnarea a doi arbitri.

(4) În cazurile menționate la articolul 32 alineatul (3) din prezentul acord, notificarea cererii de arbitraj poate conține, de asemenea, informații privind necesitatea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene.

(5) Constituirea instanței de arbitraj nu este împiedicată de eventuale afirmații privind caracterul suficient al notificării cererii de arbitraj. Litigiul este soluționat definitiv de instanța de arbitraj.

ARTICOLUL I.5

Răspunsul la notificarea cererii de arbitraj

(1) În termen de 60 de zile de la primirea notificării cererii de arbitraj, pârâtul transmite reclamantului și Biroului Internațional un răspuns la notificarea cererii de arbitraj, care include următoarele informații:

- (a) numele și datele de contact ale părților;
- (b) numele și adresa reprezentantului (reprezentanților) pârâtului;
- (c) un răspuns la informațiile furnizate în notificarea cererii de arbitraj în conformitate cu articolul I.4 alineatul (3) literele (d)-(f) și
- (d) desemnarea unui arbitru sau, în cazul în care urmează să fie numiți cinci arbitri, desemnarea a doi arbitri.

(2) În cazurile menționate la articolul 32 alineatul (3) din prezentul acord, răspunsul la notificarea cererii de arbitraj poate conține, de asemenea, un răspuns la informațiile furnizate în notificarea cererii de arbitraj în conformitate cu articolul I.4 alineatul (4) din prezentul protocol și informații privind necesitatea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene.

(3) Constituirea unei instanțe de arbitraj nu este împiedicată de lipsa unui răspuns sau de un răspuns incomplet sau tardiv din partea pârâtului la notificarea cererii de arbitraj. Litigiul este soluționat definitiv de instanța de arbitraj.

(4) În cazul în care, în răspunsul său la notificarea cererii de arbitraj, pârâtul solicită ca instanța de arbitraj să fie formată din cinci arbitri, reclamantul desemnează un arbitru suplimentar în termen de 30 de zile de la primirea răspunsului la notificarea cererii de arbitraj.

ARTICOLUL I.6

Reprezentare și asistență

(1) Părțile sunt reprezentate în fața instanței de arbitraj de unul sau mai mulți reprezentanți. Reprezentanții pot fi asistați de consilieri sau de avocați.

(2) Orice modificare adusă în ceea ce privește agenții sau adresele acestora se notifică celeilalte părți, Biroului Internațional și instanței de arbitraj. Instanța de arbitraj poate, în orice moment, din proprie inițiativă sau la cererea unei părți, să solicite dovezi privind competențele conferite agenților părților.

CAPITOLUL II

COMPONENȚA INSTANȚEI DE ARBITRAJ

ARTICOLUL II.1

Numărul arbitrilor

Instanța de arbitraj este formată din trei arbitri. În cazul în care reclamantul, în notificarea cererii sale de arbitraj, sau pârâtul, în răspunsul său la notificarea cererii de arbitraj, solicită acest lucru, instanța de arbitraj este formată din cinci arbitri.

ARTICOLUL II.2

Numirea arbitrilor

- (1) În cazul în care urmează să fie numiți trei arbitri, fiecare dintre părți desemnează unul dintre ei. Cei doi arbitri numiți de părți aleg al treilea arbitru, care este președintele instanței de arbitraj.
- (2) În cazul în care urmează să fie numiți cinci arbitri, fiecare dintre părți desemnează doi dintre ei. Cei patru arbitri numiți de părți aleg al cincilea arbitru, care este președintele instanței de arbitraj.

(3) În cazul în care, în termen de 30 de zile de la desemnarea ultimului arbitru numit de părți, arbitrii nu ajung la un acord cu privire la alegerea președintelui instanței de arbitraj, președintele este numit de secretarul general al Curții Permanente de Arbitraj.

(4) Pentru a contribui la alegerea arbitrilor care urmează să formeze instanța de arbitraj, se stabilește și se actualizează, atunci când este necesar, o listă orientativă de persoane care dețin calificările menționate la alineatul (6), care va fi comună tuturor acordurilor bilaterale din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția, precum și Acordului dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind sănătatea, încheiat la [...] la data de [...] (denumit în continuare „Acordul privind sănătatea”), Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole, încheiat la Luxemburg la 21 iunie 1999 (denumit în continuare „Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole”) și Acordului dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană, încheiat la [...] la data de [...] (denumit în continuare „Acordul privind contribuția financiară regulată a Elveției”). Comitetul mixt adoptă și actualizează lista respectivă printr-o decizie în sensul acordului.

(5) În cazul în care o parte nu desemnează un arbitru, secretarul general al Curții Permanente de Arbitraj numește arbitrul respectiv de pe lista menționată la alineatul (4). În lipsa unei astfel de liste, arbitrul este numit prin tragere la sorți de către secretarul general al Curții Permanente de Arbitraj dintre persoanele care au fost propuse în mod oficial de una dintre părți sau de ambele părți în sensul alineatului (4).

(6) Persoanele care formează instanța de arbitraj sunt persoane cu înaltă calificare, cu sau fără legături cu părțile, care oferă garanții de independență și de lipsă a conflictelor de interese și au o vastă experiență. În special, acestea trebuie să dețină competențe demonstrate în drept și în domeniile reglementate de prezentul acord, să nu primească instrucțiuni de la niciuna dintre părți, să își exercite funcțiile în nume propriu și să nu accepte instrucțiuni de la nicio organizație sau administrație publică în legătură cu aspecte legate de litigiu. Președintele instanței de arbitraj trebuie să aibă, de asemenea, experiență în procedurile de soluționare a litigiilor.

ARTICOLUL II.3

Declarațiile arbitrilor

- (1) Atunci când o persoană este avută în vedere pentru numirea în calitate de arbitru, aceasta semnalează toate circumstanțele care pot da naștere unor îndoieli legitime cu privire la imparțialitatea sau independența sa. De la numire și pe parcursul întregii proceduri de arbitraj, arbitrul semnalează aceste circumstanțe părților și celorlalți arbitri fără întârziere, în cazul în care nu a făcut deja acest lucru.
- (2) Orice arbitru poate fi revocat în cazul în care există circumstanțe care ar putea da naștere unor îndoieli legitime cu privire la imparțialitatea sau independența sa.
- (3) O parte poate solicita revocarea unui arbitru pe care l-a numit numai pentru un motiv care i se aduce la cunoștință după numirea respectivă.
- (4) În cazul în care un arbitru nu acționează sau se află, *de jure* sau *de facto*, în imposibilitatea de a îndeplini rolul care îi revine, se aplică procedura de revocare a arbitrilor prevăzută la articolul II.4.

ARTICOLUL II.4

Revocarea arbitrilor

- (1) Orice parte care dorește să revoce un arbitru depune o cerere de revocare în termen de 30 de zile de la data la care i s-a notificat numirea arbitrului respectiv sau în termen de 30 de zile de la data la care a luat cunoștință de circumstanțele menționate la articolul II.3.
- (2) Cererea de revocare se transmite celeilalte părți, arbitrului revocat, celorlalți arbitri și Biroului Internațional. Aceasta precizează motivele care stau la baza cererii de revocare.
- (3) În cazul în care s-a formulat o cerere de revocare, cealaltă parte poate accepta cererea de revocare. Arbitrul în cauză poate, la rândul său, să se retragă din procedură. Acceptarea sau retragerea din procedură nu presupune recunoașterea motivelor care stau la baza cererii de revocare.
- (4) În cazul în care, în termen de 15 zile de la data notificării cererii de revocare, cealaltă parte nu acceptă cererea de revocare sau arbitrul în cauză nu se retrage din procedură, partea care solicită revocarea poate solicita secretarului general al Curții Permanente de Arbitraj să ia o decizie cu privire la revocare.
- (5) Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, decizia menționată la alineatul (4) indică motivele care stau la baza deciziei respective.

ARTICOLUL II.5

Înlocuirea unui arbitru

(1) Sub rezerva alineatului (2) de la prezentul articol, în cazul în care este necesară înlocuirea unui arbitru în cursul procedurii de arbitraj, se numește sau se alege un înlocuitor în conformitate cu procedura prevăzută la articolul II.2 aplicabilă numirii sau alegerii arbitrului care urmează să fie înlocuit. Această procedură se aplică chiar dacă una dintre părți nu și-a exercitat dreptul de a numi arbitrul care urmează să fie înlocuit sau de a participa la numirea acestuia.

(2) În cazul înlocuirii unui arbitru, procedura se reia în etapa în care arbitrul înlocuit și-a încetat exercitarea funcțiilor, cu excepția cazului în care instanța de arbitraj decide altfel.

ARTICOLUL II.6

Exonerarea de răspundere

Cu excepția cazurilor de abatere săvârșită cu intenție sau de neglijență gravă, părțile renunță, în măsura maximă permisă de legislația aplicabilă, la orice acțiune împotriva arbitrilor care vizează orice act sau omisiune legată de arbitraj.

CAPITOLUL III

PROCEDURA DE ARBITRAJ

ARTICOLUL III.1

Dispoziții generale

- (1) Data constituirii instanței de arbitraj este data la care ultimul arbitru a acceptat numirea sa.
- (2) Instanța de arbitraj se asigură că părțile sunt tratate în mod egal și că, într-un stadiu adecvat al procedurii, fiecare dintre acestea are suficiente posibilități de a-și exercita drepturile și de a-și prezenta cauza. Instanța de arbitraj desfășoară procedura astfel încât să evite întârzierile și cheltuielile inutile și să asigure soluționarea litigiului dintre părți.
- (3) Se organizează o audiere, cu excepția cazului în care instanța de arbitraj decide altfel, după audierea părților.
- (4) Atunci când o parte transmite o comunicare instanței de arbitraj, aceasta face acest lucru prin intermediul Biroului Internațional și transmite o copie celeilalte părți în același timp. Biroul Internațional transmite fiecăruia dintre arbitri o copie a acestei comunicări.

ARTICOLUL III.2

Locul arbitrajului

Locul arbitrajului este Haga. În cazul în care circumstanțe excepționale impun acest lucru, instanța de arbitraj se poate întruni în orice alt loc pe care îl consideră adecvat pentru deliberări.

ARTICOLUL III.3

Limba

- (1) Limbile de procedură sunt limba franceză și limba engleză.
- (2) Instanța de arbitraj poate dispune ca toate documentele care însoțesc cererea introductivă sau memoriul în apărare, precum și toate celelalte documente prezentate în cursul procedurii în limba lor originală să fie însoțite de o traducere în una dintre limbile de procedură.

ARTICOLUL III.4

Cererile introductive

- (1) Reclamantul transmite cererea introductivă în scris părâtului și instanței prin intermediul Biroului Internațional, în termenul stabilit de instanța de arbitraj. Reclamantul poate decide să considere că notificarea cererii sale de arbitraj menționată la articolul I.4 reprezintă cererea introductivă, cu condiția ca aceasta să îndeplinească, de asemenea, condițiile prevăzute la alineatele (2) și (3) de la prezentul articol.

- (2) Cererea introductivă cuprinde următoarele informații:
- (a) informațiile prevăzute la articolul I.4 alineatul (3) literele (b)-(f);
 - (b) o expunere a faptelor prezentată în susținerea cererii și
 - (c) argumentele juridice invocate în susținerea cererii.
- (3) Cererea introductivă este însoțită, în măsura posibilului, de orice documente și alte mijloace de probă menționate de reclamant sau ar trebui să facă trimitere la acestea. În cazurile menționate la articolul 32 alineatul (3) din prezentul acord, cererea introductivă conține, de asemenea, în măsura posibilului, informații privind necesitatea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene.

ARTICOLUL III.5

Memoriul în apărare

- (1) Pârâtul transmite memoriul în apărare în scris reclamantului și instanței de arbitraj prin intermediul Biroului Internațional, în termenul stabilit de instanța de arbitraj. Pârâtul poate decide să considere că răspunsul la notificarea cererii de arbitraj menționat la articolul I.5 reprezintă un memoriu în apărare, cu condiția ca răspunsul la notificarea cererii de arbitraj să îndeplinească, de asemenea, condițiile prevăzute la alineatul (2) de la prezentul articol.

(2) Memoriul în apărare răspunde punctelor din cererea introductivă indicate în conformitate cu articolul III.4 alineatul (2) literele (a)-(c) din prezentul protocol. Acesta este însoțit, în măsura posibilului, de orice documente și alte mijloace de probă menționate de pârât sau ar trebui să facă trimitere la acestea. În cazurile menționate la articolul 32 alineatul (3) din prezentul acord, memoriul în apărare conține, de asemenea, în măsura posibilului, informații privind necesitatea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene.

(3) În memoriul în apărare sau într-o etapă ulterioară a procedurii de arbitraj, în cazul în care instanța de arbitraj decide că o întârziere este justificată de circumstanțe, pârâtul poate formula o cerere reconvențională, cu condiția ca instanța de arbitraj să fie competentă în privința acesteia.

(4) Articolul III.4 alineatele (2) și (3) se aplică unei cereri reconvenționale.

ARTICOLUL III.6

Competența arbitrală

(1) Instanța de arbitraj hotărăște dacă este competentă în temeiul articolului 32 alineatul (2) sau al articolului 33 alineatul (2) din prezentul acord.

(2) În cazurile menționate la articolul 32 alineatul (2) din prezentul acord, instanța de arbitraj este abilitată să examineze chestiunea care a cauzat litigiul, astfel cum a fost înscrisă oficial, în vederea soluționării, pe ordinea de zi a Comitetului mixt, în conformitate cu articolul 32 alineatul (1) din prezentul acord.

(3) În cazurile menționate la articolul 33 alineatul (2) din prezentul acord, instanța de arbitraj care a audiat cauza principală este abilitată să examineze proporționalitatea măsurilor compensatorii contestate, inclusiv în cazul în care măsurile respective au fost adoptate integral sau parțial în cadrul unui alt acord bilateral în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția.

(4) Excepția de necompetență a instanței de arbitraj se formulează cel târziu în memoriul în apărare sau, în cazul unei cereri reconvenționale, în răspunsul la aceasta. Faptul că o parte a numit un arbitru sau a luat parte la numirea acestuia nu o privează de dreptul de a formula o astfel de excepție. Excepția potrivit căreia litigiul ar depăși competențele instanței de arbitraj se formulează de îndată ce chestiunea presupusă a depăși competențele acesteia este ridicată în cursul procedurii de arbitraj. În orice caz, instanța de arbitraj poate admite o excepție formulată după expirarea termenului prevăzut în cazul în care consideră că întârzierea a avut un motiv întemeiat.

(5) Instanța de arbitraj se poate pronunța cu privire la excepția menționată la alineatul (4) fie prin considerarea acesteia ca fiind o chestiune prealabilă, fie în hotărârea asupra fondului cauzei.

ARTICOLUL III.7

Alte informații transmise în scris

Instanța de arbitraj decide, după consultarea părților, cu privire la celelalte observații scrise, pe lângă cererea introductivă și memoriul în apărare, pe care părțile le prezintă sau le pot prezenta și stabilește termenul de depunere a acestora.

ARTICOLUL III.8

Termenele

- (1) Termenele stabilite de instanța de arbitraj pentru comunicarea documentelor scrise, inclusiv a cererii introductive și a memoriului în apărare, nu depășesc 90 de zile, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.
- (2) Instanța de arbitraj ia o hotărâre definitivă în termen de 12 luni de la data constituirii sale. În circumstanțe excepționale care prezintă dificultăți deosebite, instanța de arbitraj poate prelungi acest termen cu cel mult trei luni.
- (3) Termenele prevăzute la alineatele (1) și (2) se reduc la jumătate:
 - (a) la cererea reclamantului sau a pârâtului, dacă, în termen de 30 de zile de la această cerere, instanța de arbitraj hotărăște, după audierea celeilalte părți, că respectiva cauză este urgentă sau
 - (b) în cazul în care părțile convin astfel.
- (4) În cazurile menționate la articolul 33 alineatul (2) din prezentul acord, instanța de arbitraj se pronunță definitiv în termen de șase luni de la data la care măsurile compensatorii au fost notificate în conformitate cu articolul 33 alineatul (1) din prezentul acord.

ARTICOLUL III.9

Sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene

(1) În aplicarea articolului 29 și a articolului 32 alineatul (3) din prezentul acord, instanța de arbitraj sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

(2) Instanța de arbitraj poate sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene în orice moment al procedurii, cu condiția să fie în măsură să definească suficient de precis cadrul juridic și factual al cauzei, precum și chestiunile de drept pe care le ridică.

Procedura în fața instanței de arbitraj se suspendă până la pronunțarea hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene.

(3) Fiecare parte poate trimite o cerere motivată instanței de arbitraj în vederea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene. Instanța de arbitraj respinge o astfel de cerere în cazul în care consideră că nu sunt îndeplinite condițiile pentru sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene menționate la alineatul (1). În cazul în care respinge cererea unei părți de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, instanța de arbitraj își motivează decizia în acest sens în cadrul hotărârii asupra fondului cauzei.

(4) Instanța de arbitraj sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene printr-o notificare. Notificarea trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:

- (a) o scurtă descriere a litigiului;
- (b) actul (actele) juridic (juridice) al (ale) Uniunii și/sau dispoziția (dispozițiile) în cauză din prezentul acord și

- (c) noțiunea de drept al Uniunii care trebuie interpretată în conformitate cu articolul 29 alineatul (2) din prezentul acord.

Instanța de arbitraj notifică părților sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene.

(5) Curtea de Justiție a Uniunii Europene aplică, prin analogie, regulamentul intern de procedură aplicabil exercitării competenței sale de a pronunța o decizie preliminară cu privire la interpretarea tratatelor și a actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii.

(6) Reprezentanții și avocații autorizați să reprezinte părțile în fața instanței de arbitraj în temeiul articolelor I.4, I.5, III.4 și III.5 sunt autorizați să reprezinte părțile în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene.

ARTICOLUL III.10

Măsuri provizorii

(1) În cazurile menționate la articolul 33 alineatul (2) din prezentul acord, în orice etapă a procedurii de arbitraj, oricare dintre părți poate să solicite măsuri provizorii constând în suspendarea măsurilor compensatorii.

(2) Cererile înaintate în conformitate cu alineatul (1) indică obiectul procedurii, împrejurările care demonstrează urgența, precum și motivele de fapt și de drept care justifică la prima vedere dispunerea măsurilor provizorii solicitate. Cererile cuprind toate mijloacele de probă și propunerile de mijloace de probă disponibile destinate să justifice dispunerea măsurilor provizorii.

(3) Partea care solicită măsurile provizorii transmite cererea sa în scris celeilalte părți și instanței de arbitraj, prin intermediul Biroului Internațional. Instanța de arbitraj stabilește un termen scurt în care cealaltă parte poate prezenta observații scrise sau orale.

(4) În termen de o lună de la înaintarea cererii menționate la alineatul (1), instanța de arbitraj adoptă o hotărâre privind suspendarea măsurilor compensatorii contestate, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- (a) instanța de arbitraj consideră satisfăcătoare, la prima vedere, temeinicia cauzei prezentate de partea care solicită măsurile provizorii în cererea sa;
- (b) instanța de arbitraj consideră că, în așteptarea hotărârii sale definitive, partea care solicită măsurile provizorii ar suferi un prejudiciu grav și ireparabil în lipsa suspendării măsurilor compensatorii și
- (c) prejudiciul cauzat părții care solicită măsurile provizorii prin aplicarea imediată a măsurilor compensatorii contestate prevalează asupra interesului pentru aplicarea imediată și efectivă a acestor măsuri.

(5) Suspendarea procedurii menționate la articolul III.9 alineatul (2) al doilea paragraf nu se aplică procedurii desfășurate în temeiul prezentului articol.

(6) O hotărâre luată de instanța de arbitraj în conformitate cu alineatul (4) are numai efect provizoriu și nu aduce atingere hotărârii instanței de arbitraj asupra fondului cauzei.

(7) Cu excepția cazului în care hotărârea luată de instanța de arbitraj în conformitate cu alineatul (4) de la prezentul articol stabilește o dată anterioară pentru încetarea suspendării, suspendarea expiră în momentul în care se ia hotărârea definitivă în temeiul articolului 33 alineatul (2) din prezentul acord.

(8) Pentru a se evita orice îndoială, în sensul prezentului articol, este de la sine înțeles că, atunci când se analizează interesele părții care solicită măsurile provizorii și, respectiv, ale celeilalte părți, instanța de arbitraj ține seama de interesele persoanelor fizice și ale operatorilor economici ai părților, însă această considerație nu echivalează cu acordarea vreunei calități acestor persoane fizice sau operatori economici în fața instanței de arbitraj.

ARTICOLUL III.11

Elemente de probă

(1) Fiecare parte furnizează elemente de probă ale faptelor pe care își întemeiază cererea sau apărarea.

(2) La cererea unei părți sau din proprie inițiativă, instanța de arbitraj poate cere părților să îi furnizeze informațiile relevante pe care le consideră necesare și adecvate. Instanța de arbitraj stabilește un termen în care părțile trebuie să răspundă la cererea sa.

(3) La cererea unei părți sau din proprie inițiativă, instanța de arbitraj poate încerca să obțină informațiile pe care le consideră adecvate din orice sursă. Instanța de arbitraj poate, de asemenea, să ceară avizul experților dacă îl consideră necesar, sub rezerva eventualelor clauze și condiții convenite de părți, după caz.

(4) Toate informațiile obținute de instanța de arbitraj în temeiul prezentului articol sunt puse la dispoziția părților, iar părțile pot prezenta instanței de arbitraj observații cu privire la aceste informații.

(5) După ce a solicitat opiniile celeilalte părți, instanța de arbitraj adoptă măsurile adecvate pentru a aborda orice probleme ridicate de una dintre părți cu privire la protecția datelor cu caracter personal, la secretul profesional și la interesele legitime legate de confidențialitate.

(6) Instanța de arbitraj examinează admisibilitatea, relevanța și forța mijloacelor de probă prezentate.

ARTICOLUL III.12

Audierile

(1) Atunci când trebuie să aibă loc o audiere, instanța de arbitraj, după consultarea părților, notifică părților cu suficient timp înainte data, ora și locul audierii.

(2) Audierea este publică în afară de cazul în care, din motive grave, instanța de arbitraj decide altfel, din oficiu sau la cererea părților.

(3) Procesul-verbal al fiecărei audieri se întocmește și se semnează de către președintele instanței de arbitraj. Numai procesele-verbale respective sunt autentice.

(4) Instanța de arbitraj poate decide să organizeze audierea online, în conformitate cu practica Biroului Internațional. Părțile sunt informate în timp util cu privire la această practică. În astfel de cazuri, se aplică, *mutatis mutandis*, alineatul (1) și alineatul (3).

ARTICOLUL III.13

Neîndeplinirea obligațiilor

(1) În cazul în care, în termenul stabilit de prezentul apendice sau de instanța de arbitraj, fără a prezenta motive suficiente în acest sens, reclamantul nu și-a prezentat cererea introductivă, instanța de arbitraj dispune închiderea procedurii de arbitraj, cu excepția cazului în care există chestiuni nesoluționate cu privire la care ar putea fi necesară o hotărâre și în cazul în care instanța de arbitraj consideră oportun să procedeze astfel.

În cazul în care, în termenul stabilit de prezentul apendice sau de instanța de arbitraj, fără a prezenta motive suficiente în acest sens, pârâtul nu și-a prezentat răspunsul la notificarea cererii de arbitraj sau memoriul în apărare, instanța de arbitraj dispune continuarea procedurii, fără a considera că aceasta constituie în sine acceptarea afirmațiilor reclamantului.

Al doilea paragraf se aplică și în cazul în care reclamantul nu prezintă un răspuns la o cerere reconvențională.

(2) În cazul în care o parte, convocată în mod corespunzător în conformitate cu articolul III.12 alineatul (1), nu se prezintă la o audiere și nu demonstrează existența unor motive suficiente pentru neapareare, instanța de arbitraj poate continua procedura de arbitraj.

(3) În cazul în care o parte, invitată în mod corespunzător de instanța de arbitraj să prezinte mijloace de probă suplimentare, nu face acest lucru în termenele stabilite, fără a prezenta motive suficiente în acest sens, instanța de arbitraj se poate pronunța pe baza mijloacelor de probă de care dispune.

ARTICOLUL III.14

Încheierea procedurii

(1) În cazul în care se demonstrează că părțile au avut în mod rezonabil posibilitatea de a-și prezenta argumentele, instanța de arbitraj poate declara închiderea procedurii.

(2) În cazul în care consideră că acest lucru este necesar ca urmare a unor circumstanțe excepționale, instanța de arbitraj poate decide, din proprie inițiativă sau la cererea unei părți, să redeschidă procedura în orice moment înainte de a pronunța o hotărâre.

CAPITOLUL IV

PRONUȚAREA HOTĂRÂRII

ARTICOLUL IV.1

Hotărâri

Instanța de arbitraj se străduiește să hotărască prin consens. Cu toate acestea, în cazul în care se dovedește imposibilă pronunțarea unei hotărâri prin consens, hotărârea instanței de arbitraj se ia cu majoritatea arbitrilor.

ARTICOLUL IV.2

Forma și efectele hotărârii instanței de arbitraj

- (1) Instanța de arbitraj poate pronunța hotărâri separate cu privire la diferite chestiuni în momente diferite.
- (2) Toate hotărârile se emit în formă scrisă și se motivează. Acestea sunt definitive și obligatorii pentru părți.
- (3) Hotărârea instanței de arbitraj este semnată de arbitri, indică data la care a fost pronunțată și precizează locul arbitrajului. O copie a hotărârii semnate de arbitri este comunicată părților de către Biroul Internațional.
- (4) Biroul Internațional face publică hotărârea instanței de arbitraj.

Atunci când face publică hotărârea instanței de arbitraj, Biroul Internațional respectă normele relevante privind protecția datelor cu caracter personal, secretul profesional și interesele legitime legate de confidențialitate.

Normele menționate la al doilea paragraf sunt identice pentru toate acordurile bilaterale din domeniile pieței interne la care participă Elveția, precum și pentru Acordul privind sănătatea, Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole și Acordul privind contribuția financiară regulată a Elveției. Comitetul mixt adoptă și actualizează normele respective printr-o decizie în sensul acordului.

- (5) Părțile se conformează fără întârziere tuturor hotărârilor instanței de arbitraj.

(6) În cazurile menționate la articolul 32 alineatul (2) din prezentul acord, după obținerea punctului de vedere al părților, instanța de arbitraj stabilește un termen rezonabil în hotărârea asupra fondului cauzei pentru conformarea cu hotărârea sa în conformitate cu articolul 32 alineatul (5) din prezentul acord, ținând seama de procedurile interne ale părților.

ARTICOLUL IV.3

Legislația aplicabilă, normele de interpretare, mediatorul

(1) Legislația aplicabilă constă în prezentul acord, în actele juridice ale Uniunii la care se face trimitere în acesta, precum și în orice altă normă de drept internațional relevantă pentru aplicarea instrumentelor respective.

(2) Instanța de arbitraj hotărăște în conformitate cu normele de interpretare menționate la articolul 29 din prezentul acord.

(3) Hotărârile anterioare luate de un organism de soluționare a litigiilor în ceea ce privește proporționalitatea măsurilor compensatorii în temeiul unui alt acord bilateral dintre cele menționate la articolul 33 alineatul (1) sunt obligatorii pentru instanța de arbitraj.

(4) Instanța de arbitraj nu poate hotărî în calitate de mediator sau *ex aequo et bono*.

ARTICOLUL IV.4

Soluție stabilită de comun acord sau alte motive pentru închiderea procedurii

- (1) Părțile pot, în orice moment, să convină asupra unei soluții în legătură cu litigiul dintre ele. Acestea comunică împreună orice astfel de soluție instanței de arbitraj. În cazul în care soluția necesită aprobare în temeiul procedurilor naționale relevante ale uneia dintre părți, notificarea menționează această cerință, iar procedura de arbitraj se suspendă. În cazul în care o astfel de aprobare nu este necesară sau la notificarea finalizării unor astfel de proceduri naționale, procedura de arbitraj se încheie.
- (2) Dacă, în cursul procedurii, reclamantul informează în scris instanța de arbitraj că nu dorește să continue procedura și dacă, la data primirii comunicării respective de către instanța de arbitraj, pârâtul nu a intervenit încă în procedură, instanța de arbitraj emite o ordonanță prin care constată în mod oficial închiderea procedurii. Instanța de arbitraj hotărăște cu privire la costuri, care sunt suportate de reclamant, în cazul în care comportamentul părții respective justifică acest lucru.
- (3) În cazul în care, înainte de pronunțarea hotărârii instanței de arbitraj, instanța de arbitraj concluzionează că a devenit inutilă sau imposibilă continuarea procedurii din orice alt motiv decât cele menționate la alineatele (1) și (2), instanța de arbitraj informează părțile cu privire la intenția sa de a emite o ordonanță de închidere a procedurii.

Primul paragraf nu se aplică în cazul în care există chestiuni nesoluționate cu privire la care ar putea fi necesar să se pronunțe și în cazul în care instanța de arbitraj consideră oportun să acționeze astfel.

(4) Instanța de arbitraj comunică părților o copie a ordonanței prin care se finalizează procedura de arbitraj sau a deciziei luate de comun acord între părți, semnată de arbitri. Articolul IV.2 alineatele (2)-(5) se aplică deciziilor cu privire la arbitraj luate de comun acord între părți.

ARTICOLUL IV.5

Rectificarea hotărârii instanței de arbitraj

(1) În termen de 30 de zile de la primirea hotărârii instanței de arbitraj, o parte poate, notificând acest lucru celeilalte părți și instanței de arbitraj prin intermediul Biroului Internațional, să solicite instanței de arbitraj să rectifice în textul hotărârii instanței de arbitraj orice eroare de calcul, orice eroare materială sau tipografică sau orice eroare sau omisiune de natură similară. În cazul în care consideră că respectiva cerere este justificată, instanța de arbitraj efectuează rectificarea în termen de 45 de zile de la primirea cererii. Cererea nu are efect suspensiv asupra termenului prevăzut la articolul IV.2 alineatul (6).

(2) În termen de 30 de zile de la comunicarea hotărârii sale, instanța de arbitraj poate să efectueze din proprie inițiativă rectificările menționate la alineatul (1).

(3) Rectificările menționate la alineatul (1) de la prezentul articol se efectuează în scris și fac parte integrantă din hotărâre. Se aplică articolul IV.2 alineatele (2)-(5).

ARTICOLUL IV.6

Onorariile arbitrilor

- (1) Onorariile menționate la articolul IV.7 trebuie să fie rezonabile, ținând seama de complexitatea cauzei, de timpul alocat de arbitri și de toate celelalte circumstanțe relevante.
- (2) Se stabilește și se actualizează, atunci când este necesar, o listă a indemnizațiilor zilnice și a programului de lucru maxim și minim, care va fi comună tuturor acordurilor bilaterale din domeniile pieței interne la care participă Elveția, precum și Acordului privind sănătatea, Acordului privind schimburile comerciale cu produse agricole și Acordului privind contribuția financiară regulată a Elveției. Comitetul mixt adoptă și actualizează lista respectivă printr-o decizie în sensul acordului.

ARTICOLUL IV.7

Costuri

- (1) Fiecare parte își suportă propriile costuri și jumătate din costurile instanței de arbitraj.
- (2) Instanța de arbitraj își stabilește propriile costuri în hotărârea asupra fondului cauzei. Aceste costuri includ numai:
 - (a) onorariile arbitrilor, care trebuie indicate separat pentru fiecare arbitru și stabilite chiar de instanța de arbitraj în conformitate cu articolul IV.6;
 - (b) cheltuielile de călătorie și alte cheltuieli efectuate de arbitri și

(c) onorariile și cheltuielile Biroului Internațional.

(3) Costurile menționate la alineatul (2) trebuie să fie rezonabile, ținând seama de suma în litigiu, de complexitatea litigiului, de timpul alocat de arbitri și de eventualii experți numiți de instanța de arbitraj în legătură cu acesta, precum și de orice alte circumstanțe relevante.

ARTICOLUL IV.8

Plata în avans a costurilor

(1) La începutul arbitrajului, Biroul Internațional poate solicita părților să consemneze o sumă egală cu titlu de avans pentru costurile menționate la articolul IV.7 alineatul (2).

(2) În cursul procedurii de arbitraj, Biroul Internațional poate solicita părților să consemneze și alte sume în plus față de cele menționate la alineatul (1).

(3) Toate sumele consemnate de părți în conformitate cu prezentul articol se achită Biroului Internațional și se utilizează de acesta pentru a acoperi costurile suportate efectiv, inclusiv, în special, onorariile arbitrilor și ale Biroului Internațional.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII FINALE

ARTICOLUL V.1

Modificări

Comitetul mixt poate adopta, prin decizie, modificări ale prezentului protocol.